

KOERSVAST & BETROKKEN

Programma SGP Neder-Betuwe
Gemeenteraadsverkiezingen 2026-2030

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	3
1. KERNWAARDEN EN DRIJFVEREN	4
<i>Liefde tot God en elkaar</i>	<i>4</i>
<i>Liefde voor de dienst aan God.....</i>	<i>5</i>
<i>Liefde voor de dag van God</i>	<i>5</i>
<i>De overheid in dienst van God.....</i>	<i>6</i>
<i>Respect voor gestorvenen</i>	<i>6</i>
<i>Onderdak voor mensen in nood.....</i>	<i>7</i>
<i>Rentmeesterschap.....</i>	<i>7</i>
<i>Ruimte voor verschil</i>	<i>8</i>
2. BESTUUR EN DIENSTVERLENING.....	9
<i>Interactie met de inwoners</i>	<i>9</i>
<i>Besturen mét de samenleving</i>	<i>10</i>
<i>Verbinden</i>	<i>10</i>
<i>Zichtbaarheid</i>	<i>11</i>
<i>Integriteit</i>	<i>11</i>
<i>Samenwerking zoeken</i>	<i>12</i>
<i>Bewaking van de identiteit.....</i>	<i>12</i>
<i>Verbonden in netwerken.....</i>	<i>13</i>
<i>Samen met de regio en de provincie.....</i>	<i>14</i>
3. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	15
<i>Preventie.....</i>	<i>15</i>
<i>Politie</i>	<i>16</i>
<i>Boa's</i>	<i>17</i>
<i>Brandweer en ambulancezorg</i>	<i>17</i>
<i>Discriminatie en geweld</i>	<i>18</i>
4. VERKEER EN VERVOER	19
<i>Optimale doorstroom</i>	<i>19</i>
<i>Veiligheid.....</i>	<i>20</i>
<i>Duurzaam vervoer.....</i>	<i>21</i>
<i>Verkeer en vervoer op regionaal en provinciaal niveau.....</i>	<i>22</i>
5. ECONOMIE.....	23
<i>Lokale economie</i>	<i>23</i>
<i>Economie van de toekomst.....</i>	<i>24</i>
<i>Zorg voor ondernemers, ook agrariërs</i>	<i>25</i>
<i>Drinkwater, stikstof, PAS-melders en vergunningskwesties.....</i>	<i>26</i>
<i>Visie op de arbeidsmarkt.....</i>	<i>28</i>

6. FINANCIËN	29
<i>Transparantie</i>	29
<i>Financieel beleid.....</i>	30
<i>Subsidiebeleid.....</i>	30
7. SOCIAAL DOMEIN.....	31
<i>Welzijn, jeugd- en jongerenwerk.....</i>	31
<i>Jeugd en gezin</i>	31
<i>Zorg en welzijn (wmo), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers.....</i>	34
<i>Werk, inkomen en arbeidsmarkt</i>	35
8. ONDERWIJS.....	36
<i>Onderwijshuisvesting.....</i>	36
<i>Onderwijsachterstanden tegengaan</i>	37
<i>Thuiszitters.....</i>	37
<i>Onderwijs en zorg.....</i>	38
<i>Integrale kindcentra.....</i>	38
<i>Samenwerking met MBO, HBO en Universiteiten</i>	39
9. SPORT, ERFGOED EN RECREATIE	40
<i>Recreatieve sport.....</i>	40
<i>Cultuur.....</i>	41
<i>Archeologie en erfgoed.....</i>	42
10. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID	44
<i>Volksgezondheid</i>	44
<i>Schepping en leefomgeving</i>	44
<i>Beheer van openbare ruimte</i>	45
<i>Van afval naar grondstof.....</i>	46
<i>Volksgezondheid en houtstook</i>	47
<i>Duurzame energievoorziening.....</i>	47
<i>Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven.....</i>	48
<i>Het opwekken van duurzame energie.....</i>	49
<i>Klimaatadaptatie</i>	50
11. RUIMTE OM TE WONEN	51
<i>Ruimtelijke ordening.....</i>	51
<i>Volkshuisvesting.....</i>	52
<i>Netcongestie en wonen</i>	53
<i>Inbreiding en uitbreiding.....</i>	54
<i>Huisvesting arbeidsmigranten.....</i>	55
<i>Huisvesting immigranten.....</i>	56
<i>Demografische ontwikkeling</i>	57

Inleiding

Voor u ligt het nieuwe verkiezingsprogramma 2026-2030 van de Staatkundig Gereformeerde Partij in Neder-Betuwe. De SGP is een partij die christelijke waarden en normen voorstaat.

Voor de SGP is de overheid 'Gods dienaar, u ten goede'. Dat is een Bijbels gegeven. De Bijbel dient dan ook het kompas voor ons leven te zijn. Niet alleen voor ons persoonlijk leven, maar met name ook voor ons als overheid. Immers, zij is 'Gods dienaar'. We dragen daarom een grote verantwoordelijkheid voor het welbevinden van onze inwoners. Op basis van de Bijbel zoekt de SGP het welzijn en de welvaart voor alle inwoners van Neder-Betuwe.

Een overheid die handelt naar de normen van de Bijbel zorgt voor rust en stabiliteit, zodat God naar Zijn Woord gediend kan worden. In onze samenleving, waar alles snel veranderd door technologische ontwikkelingen, waar meningen en gedrag worden beïnvloed door de media en de polarisatie meer en meer toeneemt, is dit het enige solide fundament.

Het vorige verkiezingsprogramma droeg de titel 'Zorgzaam en koersvast'. We hebben geprobeerd in de achterliggende periode ons werk hierop in te richten. Het is onze wens ook de komende periode deze koers vast te mogen houden. Heel veel is bereikt, en veel initiatieven staan nog in de steigers en hopen we in de komende periode tot uitvoer te kunnen brengen. Al deze zaken worden in het document dat wij u hierbij aanbieden nader beschreven. Om aan te geven dat we graag voortborduren op datgene wat we in de huidige raadsperiode bereikt hebben, krijgt dit nieuwe verkiezingsprogramma de titel "Koersvast en betrokken" mee.

Het is nodig dat elke vier jaar een praktische uitwerking wordt opgesteld van de zaken die spelen in de samenleving. Met het bepalen van een ankerpunt en terugkijken op de achter ons liggende periode zijn we er niet! Regeren is immers vooruitzien. Daarom is er beleid nodig voor de korte en lange termijn.

Waar wil onze gemeente over 10, 20 jaar staan? Welke ambities en verantwoordelijkheden heeft de gemeentelijke overheid voor haar inwoners en ondernemers? Hoe worden de kwetsbaren in de samenleving verantwoord ondersteund? Hoe gaan we om met dat kleine stukje aarde dat aan onze zorgen is toevertrouwd.

Het is een voorrecht dat we in het bestuurlijk bestel zoals we dat in ons land gelukkig nog mogen hebben hier een bijdrage aan mogen leveren. Tegelijkertijd brengt dat een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Immers, het is Gods bevel zelf, dat we de aarde bouwen en bewaren. Met andere woorden, het is niet om het even hoe we dat doen. God is de Schepper en Eigenaar van ons allen, die ons het ankerpunt gegeven heeft.

De SGP wil hierin haar verantwoordelijkheid dragen en heeft daarom dit verkiezingsprogramma opgesteld. In het verkiezingsprogramma zijn de beginselen van Gods Woord nog verder concreet toegesneden op de praktijk van het gemeentelijk beleid. Naast de intenties van de SGP en de bestuurlijke werkelijkheid staan in dit programma concrete acties en voornemens die een bijdrage kunnen leveren aan het welzijn en de welvaart van onze burgers. Daar staat de SGP voor.

1. Kernwaarden en drijfveren

De SGP is een christelijke partij. Wij baseren onze politieke visie op de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Het christelijke geloof is betekenisvol en biedt een hoopvolle toekomst. Het biedt een moreel fundament voor het leven van mensen en voor de politiek. De SGP ziet de overheid als dienaar van God, die zich inzet voor het belang van de inwoners.

Liefde tot God en elkaar

Wij geloven dat God op Zijn schepping is betrokken. In Zijn algemene genade draagt Hij goede zorg voor haar. Hij is betrokken op ons mensen; op volkeren en op individuen. Hij is de Bron van alle goed. God regeert en stelt aan de macht van het kwaad paal en perk. Deze God geeft ons, met het oog op ons welzijn, Zijn goede en heilige geboden. Daarvan geeft Christus ons als samenvatting dat we God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf.

Liefde is het centrale thema van het christelijk geloof. God wil een leven dat gebaseerd is op christelijke normen en waarden zegenen. Zo'n levenswijze draagt bij aan het welzijn van de hele samenleving. Tegelijkertijd komt in zo'n samenleving ieder mens tot zijn recht. Daarom staat de SGP voor politiek volgens de Bijbelse norm.

Het christelijk geloof is niet alleen een kwestie van innerlijke overtuiging, het biedt ook heldere richtlijnen voor het maatschappelijke leven. In de Bijbel kunnen we lezen hoe God wil dat wij ons gedragen ten opzichte van Hem en ten opzichte van onze medemensen. Een belangrijk gegeven is dat ieder mens naar het Beeld van God is geschapen. Daarom vindt de SGP een respectvolle omgang met elkaar belangrijk.

Concreet:

- De SGP wil bevorderen dat Gods Naam met respect en eerbied wordt gebruikt. Daarom dient de gemeente het misbruik van Zijn Naam tegen te gaan. De SGP is voorstander van een vloekverbod en tegen schelden en beledigen van mensen, ook in het publieke domein.
- De SGP staat bewust vóór het leven. Ook voor het ongeboren leven. We stimuleren daarom de bouw van moeder met kindhuizen in onze dorpen. Hier kunnen kwetsbare vrouwen tijdelijk opgevangen worden.
- Prostitutie is het tegenovergestelde van respectvol omgaan met elkaar. De SGP staat voor trouw en duurzame relaties. Daarom willen we geen bordelen en seksinrichtingen binnen onze gemeentegrenzen.
- Voor een gezond en respectvol straatbeeld willen we reclames verbieden die vreemdgaan promoten. Ook andere aanstootgevende reclame wordt in Neder-Betuwe geweerd.

Liefde voor de dienst aan God

De SGP staat voor een overheid die het welzijn van de inwoners vanuit christelijke waarden en normen wil dienen. Godsdienst- en gewetensvrijheid zijn belangrijke waarden. Dit vertrekpunt betekent volgens de SGP niet dat alle godsdiensten gelijk zijn. De Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn in belangrijke mate gestempeld door het christendom. De democratie en rechtsstaat in Nederland zijn onlosmakelijk verbonden met hun christelijke wortels. Dit besef wil de SGP levend houden en vanuit dit besef wil de SGP handelen.

Concreet:

- De SGP wil het ambtsgebed (her)invoeren.
- De gemeente zoekt actief de samenwerking met kerkgenootschappen bij thema's zoals armoedebestrijding, eenzaamheid, zorg voor kwetsbaren en maatschappelijke opvang. Hun netwerk en betrokkenheid worden benut en kunnen daardoor een betekenisvolle bijdrage leveren.

Liefde voor de dag van God

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God te eren, Hem te dienen en naar elkaar om te zien. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is de SGP principieel tegen (sport)evenementen en winkelopstelling op deze eerste dag van de week. Het is een overheidstaak om te zorgen voor de randvoorwaarden van de zondagsrust ten behoeve van de inwoners.

Ook vanuit maatschappelijk en sociaal oogpunt is het goed om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Het lokale economische leven en een sociale arbeidsmarkt kunnen niet zonder rust op zijn tijd.

Concreet:

- De zondag blijft een collectief rustmoment in onze samenleving en economie.
- Winkels blijven gesloten op zondag.
- We beschermen (kleine) winkeliers en werknemers tegen toekomstige druk of voorstellen om winkels op zondag te openen.
- Het uitgangspunt blijft dat er geen (sport)evenementen op zondag worden georganiseerd.
- De eindtijd voor (sport)evenementen op zaterdag is 23:30 uur.
- De horeca in Neder-Betuwe is op zondag gesloten. Het draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en woonplezier wanneer de horeca tijdig sluit. Sluiting vóór middernacht is op alle andere dagen van de week het streven.
- In onze gemeente vinden op zondag geen werkzaamheden plaats in de openbare ruimte.
- Met hogere overheden, het waterschap, nutsbedrijven en andere betrokkenen vindt overleg plaats hoe werken op zondag aan bijvoorbeeld infrastructuur vermeden kan worden.

De overheid in dienst van God

De SGP is ervan overtuigd dat de overheid haar taak op de beste manier kan uitoefenen als zij aan Gods geboden, die voor iedereen goed zijn, gehoor geeft. Daardoor zal ook het maatschappelijke leven opbloeien. Overheidsgeld wordt daarom niet besteed aan zaken die in strijd zijn met de Bijbelse boodschap. Tegelijkertijd erkent de SGP de scheiding van kerk en staat, die inhoudt dat de overheid de zelfstandigheid van de kerk respecteert en dat de kerk geen politieke macht toekomt. De SGP streeft wel na dat het beleid van de overheid is gebaseerd op christelijke waarden.

Concreet:

- Doelstellingen en activiteiten van subsidieontvangers mogen niet in strijd zijn met de Bijbel.
- Ook organisaties met een levensbeschouwelijke identiteit komen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies.
- De SGP is tegenstander van zondagssport.

Respect voor gestorvenen

De SGP is principieel voor begraven. In het graf rusten gestorvenen tot de wederkomst van Christus. De gemeente zorgt voor voldoende en gepaste gelegenheid om te begraven.

Concreet:

- Tarieven voor de begraafrechten houdt de gemeente betaalbaar, zodat iedereen grafrechten kan kopen.
- Betaalbaarheid voor de inwoner staat voor de SGP voorop. Tarieven voor een waardige begrafenis hoeven niet alle gemeentelijke kosten af te dekken.
- Om tot een betaalbaar tarief in Neder-Betuwe te komen, wordt zowel naar het landelijke, als naar het regionaal gemiddelde tarief gekeken.
- Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De dienstverlening vanuit de gemeente rondom begrafenissen blijft op niveau.
- De gemeente maakt het mogelijk om grafrechten te kopen voor onbepaalde tijd.

Onderdak voor mensen in nood

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel geeft ons de opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen en mensen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijk in balans zijn met rechtvaardige belangen van de eigen bevolking. Er wordt gezorgd voor plek voor statushouders en er wordt een beroep gedaan op de samenleving. Plaatselijke kerken kunnen hun steentje bijdragen in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Vrijwilligers kunnen helpen met werk, scholing en vrijetijdsbesteding.

Concreet:

- Gemeente Neder-Betuwe toont christelijke barmhartigheid voor vluchtelingen en statushouders.
- De opvang van vluchtelingen en statushouders moet passen bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- Statushouders krijgen bij de toewijzing van huurwoningen geen voorrang boven de eigen inwoners.
- Voor de SGP is het voorstelbaar dat meerdere statushouders samen in een eengezinswoning wonen.
- Iedere volwassen statushouder en vluchteling, die niet belast is met zorg voor één of meer kleine kinderen, krijgt passend werk. Verder wordt aan allen een zinvolle dagbesteding aangereikt.
- We stimuleren betrokkenheid van kerken, ondernemers en vrijwilligers bij de opvang en integratie van statushouders, bijvoorbeeld door hulp bij het vinden van werk, onderwijs en sociale activiteiten.

Rentmeesterschap

God heeft de aarde aan de mens toevertrouwd om die te beheren en te onderhouden. Daarom is goed rentmeesterschap van groot belang. We willen zorgvuldig omgaan met natuurlijke hulpbronnen en zorg dragen voor de schepping, zonder deze uit te putten. We erkennen dat we een verantwoordelijkheid dragen voor onze leefomgeving en het klimaat en dat er maatregelen nodig zijn om problemen op te lossen. Bij de keuze van maatregelen willen we nuchter en zorgvuldig zijn, met oog voor hun werkelijke effect. Agrariërs spelen bij de keuzes van maatregelen een cruciale rol als beheerders van een groot deel van ons landschap.

Concreet:

- De gemeente houdt rekening met de inwoners bij beleid rondom klimaat en duurzaamheid, zoals bij de uitvoering van de Regionale Energiestrategie.
- Bij klimaatbeleid gaat het om grote opgaven. Het accent ligt op evenwichtige, haalbare, betaalbare en realistische maatregelen voor zowel inwoners, bedrijven als ondernemers, zonder de lat onnodig hoger te leggen.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt inwoners en bedrijven bij duurzame initiatieven. Daarbij is aandacht voor zo weinig mogelijk (negatieve) impact op de omgeving.

Ruimte voor verschil

Vanuit Bijbelse naastenliefde zien we om naar kwetsbare mensen en bieden ondersteuning waar nodig. Dit ongeacht de achtergrond van mensen of hun beperking. De regenboog verwijst naar Gods goedheid en trouw en is daarom geen geschikt symbool voor activistisch diversiteitsbeleid. De gemeente speelt een verbindende en faciliterende rol in de samenleving, met aandacht voor toegankelijkheid en maatschappelijke betrokkenheid.

Concreet:

- De gemeente kiest voor een brede aanpak van inclusie, waarin aandacht is voor de hele samenleving zonder nadruk op specifieke groepen of thema's.
- Inclusiebeleid richt zich op toegankelijkheid van publieke gebouwen, digitale diensten en openbare ruimtes, zodat iedereen kan deelnemen aan de samenleving.
- De gemeente stimuleert initiatieven en evenementen die de samenleving verbinden en respectvol omgaan met christelijke normen en waarden.
- Op gemeentelijke gebouwen wordt de Nederlandse vlag uitgehangen bij nationale feestdagen, verjaardagen van ons koninklijk huis en dodenherdenking. We vlaggen daarnaast alleen voor landen en voor veteranen. We doen niet mee aan andere vlaggingen voor thema's of specifieke doelgroepen.

2. Bestuur en dienstverlening

Het gemeentebestuur richt zich op de samenleving en beoogt het welzijn en de belangen van haar inwoners te dienen. De overheid is immers Gods dienaar, de burger ten goede. Haar gezag ontleent zij niet aan de bevolking, maar heeft zij van God gekregen. De SGP streeft naar een gemeentebestuur dat dicht bij de inwoners staat. Dat vraagt van raadsleden, bestuurders en ambtenaren een luisterend oor en actieve betrokkenheid op het geheel van de samenleving.

Interactie met de inwoners

De SGP vindt het belangrijk dat de gemeente bereikbaar en toegankelijk is voor haar inwoners. Gelukkig gaat er op dit gebied veel goed. Tegelijk ervaren ook veel inwoners een kloof tussen het bestuur en de burger. De SGP vindt het belangrijk dat deze kloof wordt overbrugd. Bestuurders moeten zorgvuldig luisteren en actief betrokken zijn op het geheel van de samenleving.

Tegelijkertijd zien we dat inwoners steeds vaker hun onvrede uiten over besluiten van de lokale overheid. Dit gebeurt soms op een respectvolle manier, maar helaas ook steeds vaker via persoonlijke aanvallen of bedreigingen richting politici. Deze ontwikkeling ondermijnt het gezag en de effectiviteit van de overheid.

Bij complexe thema's zoals woningbouw, asielopvang en energietransitie waar schaarse ruimte en tegenstrijdige belangen tot spanningen leiden, is het van groot belang dat bestuurders transparant en eerlijk communiceren. Door te luisteren, maar ook belangen zorgvuldig af te wegen en keuzes vervolgens duidelijk uit te leggen, kan wederzijds begrip en vertrouwen worden versterkt. Het wekken van onrealistische verwachtingen, ook in bezwaar- en inspraakprocedures, dient te worden voorkomen.

Concreet:

- Het gemeentebestuur zoekt actief contact met de samenleving en neemt gevoelens, argumenten en zorgen van inwoners serieus.
- Affiniteit met de lokale gemeenschap is een beoordelingsfactor in gemeentelijke sollicitatieprocedures.
- De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor het 'algemeen belang', ook wanneer dat soms in strijd is met individuele belangen.
- Het gemeentebestuur zet zich maximaal in voor zorgvuldige belangenafweging en procedures, met oog voor het draagvlak onder inwoners.

Besturen mét de samenleving

Veiligheid, leefbaarheid en zorgaanbod vormen de kerntaken van de gemeente. Dienstverlening staat bij de organisatie hoog in het vaandel. Maar het gemeentebestuur hoeft zijn publieke taak niet alleen uit te oefenen. Wat de inwoner zelf kan aanpakken, neemt de overheid niet over. Particulier initiatief vindt de SGP belangrijk.

Concreet:

- Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van zijn kerntaken. Ter bevordering van het draagvlak doet zij dit, voor zover mogelijk, in samenwerking met de samenleving.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven die bijdragen aan de behartiging van deze kerntaken.
- De gemeente stimuleert het zelf-organiserend vermogen van inwoners en organisaties bij het realiseren van oplossingen binnen deze kerntaken.
- Wanneer een wenselijk initiatief niet (direct) past, denkt het gemeentebestuur oplossingsgericht mee over meer kansrijke alternatieven.
- De gemeente bewaakt haar democratische legitimiteit, ook binnen samenwerkingsverbanden zoals de veiligheidsregio en de omgevingsdienst, en behoudt daarin een actieve rol.
- Dorpsraden of dorpsstafels hebben een adviserende rol.

Verbinden

De samenleving in Neder-Betuwe is gevarieerd. Er kunnen ontwikkelingen zijn die de veerkracht van een samenleving flink op de proef stellen. Het gemeentebestuur zet zich in voor vreedzaam samenleven en goede onderlinge verhoudingen in de maatschappij.

Concreet:

- Het gemeentebestuur is er voor alle inwoners.
- De gemeente zet zich in voor een veilige leefomgeving voor iedereen.
- De gemeente maakt zich sterk voor het beschermen en ondersteunen van de meest kwetsbaren. Onder andere door in overleg met kerkelijke en maatschappelijke organisaties de behoefte in kaart te brengen en deze zoveel als mogelijk te faciliteren.
- De gemeente zoekt naar verbindingen. Ze brengt initiatieven vanuit de samenleving bij elkaar, overbrugt verschillen en zorgt voor respect en uitwisseling tussen inwoners met uiteenlopende meningen en opvattingen.
- Kerken en verenigingen worden betrokken bij de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders de verbinding in de samenleving gaat versterken.

Zichtbaarheid

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de inwoner staat. Het gemeentebestuur is daarom zichtbaar, bekend en benaderbaar.

Concreet:

- Alleen als zelfstandige gemeente kan Neder-Betuwe een effectieve en dienstverlenende overheid dichtbij de inwoners waarborgen.
- De gemeente maakt werk van heldere communicatie en uitwisseling tussen besturen en inwoners.
- Informatieveiligheid en digitale bereikbaarheid van zowel de ambtelijke dienstverlening als het politieke proces moet regelmatig worden geëvalueerd en waar nodig verbeterd.
- De gemeente moet de mensen die niet digitaal vaardig zijn zoveel mogelijk faciliteren en in elk geval de mogelijkheid bieden om een fysieke afspraak te maken.
- Het gemeentebestuur is zichtbaar en makkelijk vindbaar in de samenleving. Bijvoorbeeld door werkbezoeken, een toegankelijke website en door contacten met inwoners.
- Mensen die nieuw in onze gemeente komen wonen, worden door de gemeente verwelkomd op een regelmatig georganiseerde 'nieuwe bewonersavond', waar ze kennismaken met maatschappelijke organisaties en/of een welkomstpakket ontvangen.

Integriteit

Het vertrouwen in publieke bestuurders wordt steeds vaker op de proef gesteld. Discussies over integriteit kunnen het gezag van bestuurders ondermijnen. Het is daarom belangrijk dat bestuurders niet alleen integer handelen, maar ook zichtbaar en overtuigend laten zien dat zij dat doen.

Concreet:

- Bestuurders zijn eerlijk, oprecht en transparant in hun handelen. Zij staan altijd open voor verantwoording richting inwoners en collega's.
- Een stabiele bestuurskoers is nodig zodat procedures niet steeds veranderen. Er wordt in Neder-Betuwe niet vernieuwd om het vernieuwen.
- Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers en neemt waar nodig maatregelen om integriteit te waarborgen en te versterken.

Samenwerking zoeken

De gemeente staat niet op zichzelf; haar invloed reikt verder dan haar geografische grenzen. Samenwerking tussen gemeenten kan versterkend werken, maar de SGP zal daarbij bewaken dat de eigen identiteit behouden blijft.

Tegelijkertijd verandert de samenleving ingrijpend. Gemeentebesturen opereren steeds vaker in een breed maatschappelijk netwerk en delen hun publieke rol met andere belangenbehartigers. Dit vraagt om een continue afweging tussen draagvlak en brede vertegenwoordiging. Daarnaast zet de trend van schaalvergroting door, waarbij regio's een steeds grotere rol spelen. Dit maakt een zorgvuldige positiebepaling essentieel om de zelfstandigheid van de gemeente te waarborgen.

Concreet:

- De gemeente ondersteunt slimme samenwerking met onze buurgemeenten en met de regio.
- Regiovorming kan positief zijn mits het democratisch geborgd is en het belang van burger en gemeente dient.
- Neder-Betuwe blijft, met een stabiele bestuurscultuur, haar rol in de regio vervullen. Zowel in de kleinere regio van FruitDelta Rivierenland met bijvoorbeeld de omgevingsdienst, als in de grotere regio van de veiligheidsdienst en de GGD.

Bewaking van de identiteit

Neder-Betuwe heeft een uniek karakter dat haar onderscheidt van andere plaatsen. Inwoners voelen zich verbonden door lokale tradities, historie en identiteit, of zijn trots op hun dorp en vormen zo een gemeenschap die samen van aanpakken weet. Het is belangrijk om deze eigenheid te koesteren en te beschermen, ook wanneer samenwerking met andere gemeenten noodzakelijk is.

De SGP streeft naar een compacte en efficiënte overheid waarin ruimte is voor ambities van de raad. Dit betekent dat de SGP (de rol van) de gemeente niet groter wil maken dan nodig is om de kerntaken uit te voeren, zonder dat de kwaliteit van de organisatie in het geding komt.

Concreet:

- Samenwerking die tot schaalvergroting leidt, mag niet ten koste gaan van de eigenheid van onze gemeenschap. Deze eigenheid wordt actief beschermd en behouden.
- De SGP steunt geen samenwerkingsvormen die het lokale karakter van onze gemeente onder druk zetten of doen verdwijnen.
- Het gemeentebestuur zet zich in voor het versterken van lokale tradities en het gemeenschapsgevoel, zodat inwoners zich blijven herkennen in onze gemeente.
- Dorpen hebben een eigen identiteit die gerespecteerd moet worden. Een dorpsgerichte aanpak staat voorop, waarbij inwoners actief betrokken worden bij het beleid en de uitvoering van plannen die hun directe leefomgeving beïnvloeden.
- Neder-Betuwe presenteert zich als Laanboomcentrum van Europa en als de gemeente van rust en (groene) ruimte.

Verbonden in netwerken

Onze gemeente speelt een belangrijke rol in het netwerk van maatschappelijke organisaties. Als overheid hebben we een unieke verantwoordelijkheid en waarderen we de initiatieven vanuit de samenleving. Door samenwerking ontstaat een sterker en hechter netwerk waarin inwoners en organisaties tot hun recht komen.

Binnen gemeentelijke besturen vormen de Sustainable Development Goals (SDG's) een steeds belangrijkere leidraad. De SDG's zijn internationale doelen die onder andere gericht zijn op duurzame ontwikkeling en een rechtvaardige samenleving. Ze stimuleren bijvoorbeeld samenwerking op thema's zoals armoedebestrijding en een gezonde leefomgeving. De SGP ziet het belang van thema's als zorg voor de schepping, sociale rechtvaardigheid en aandacht voor kwetsbaren. De SGP vindt het onwenselijk dat onze gemeente zich zonder meer committeert aan het hele SDG-kader. De nadruk op individuele rechten en vrijheden binnen de SDG's kan botsen met christelijke waarden, zoals het huwelijk, als verbond tussen één man en één vrouw.

Daarom pleit de SGP ervoor dat de SDG's geen leidraad vormen voor het gemeentelijk beleid. In plaats daarvan wil de SGP zich ook lokaal inzetten voor Bijbels verantwoord bestuur, waarin zorg voor de naaste, gerechtigheid en rentmeesterschap over de schepping centraal staan, zonder zich te hoeven conformeren aan een seculier VN-kader.

Concreet:

- Onze gemeente neemt actief deel aan de netwerken van maatschappelijke organisaties en werkt samen om lokale uitdagingen aan te pakken.
- De gemeente erkent en ondersteunt de kracht van de samenleving door initiatieven vanuit inwoners, kerken en verenigingen te stimuleren.
- Tegelijk blijft de gemeentelijke overheid zich bewust van haar unieke, door God gegeven taak en autoriteit om recht en orde te handhaven en het algemeen belang te dienen.
- Het goed functioneren van dorpsraden wordt gestimuleerd. Zij moeten aantoonbaar representatief voor hun achterban zijn. Dorpsraden worden serieus betrokken bij de vormgeving en uitvoering van beleid dat hun gebied betreft, en hebben een adviserend karakter.
- De SGP beschouwd SDG's niet als richtlijn voor gemeentelijk beleid, maar hecht wel waarde aan zorg voor de naaste en goed rentmeesterschap.

Samen met de regio en de provincie

Het belang van regionale samenwerking wordt vaak onderschat. Juist een zelfstandige, daadkrachtige en toekomstbestendige gemeente als Neder-Betuwe heeft baat bij samenwerking met buurgemeenten en met de regio. Dit geldt ook omgekeerd; Provincie en Rijk kijken ook steeds meer naar de regio en minder naar individuele gemeentes.

Concreet:

- De veiligheidstaken (VRGZ) en gezondheidstaken (GGD) voor Neder-Betuwe zijn feitelijk regionaal georganiseerd. Meedoen betekent invloed uitoefenen.
- Het Rijk en de Provincie kijken steeds nadrukkelijker naar de regio. Alleen regionaal was het bijvoorbeeld mogelijk om via de Regio Deal gelden van het Rijk te ontvangen waar we lokale ambities mee vooruit kunnen helpen.
- Het gemeentebestuur van Neder-Betuwe dient de miljoenen die het Rijk via de Regio Deal aan Rivierenland uitkeert, zichtbaar en lokaal te laten landen.
- Er liggen veel taken bij onze gemeente waarvan het Rijk verwacht dat we deze regionaal oppakken. Denk bijvoorbeeld aan de Regionale Energie Strategie, de huisvesting van arbeidsmigranten, leerplichttaken, leerlingenvervoer en afvalverwerking.
- Via de regio kunnen gemeenten nog beter contact onderhouden met de provincie en met de verschillende ministeries van het Rijk. Door deze contacten is aandacht vragen voor bovenlokale zaken als de Rijnbrug en verbreding en verbetering van aansluitingen op de A15 eenvoudiger.

3. Openbare orde en veiligheid

Veiligheid is een voorwaarde voor een goede samenleving. Inwoners verdienen veiligheid in hun huis, in hun wijk, in het verkeer, op school en op het werk. Zorgdragen voor orde en veiligheid is één van de belangrijkste kerntaken van de overheid.

De gemeente draagt een verantwoordelijkheid voor het gevoel van veiligheid van alle inwoners. Maar 'veiligheid' en 'je veilig voelen' is niet iets wat de gemeente alleen kan realiseren. Woningcorporaties, instellingen, ondernemers en inwoners zelf spelen een belangrijke rol in het bevorderen van een veilige leefomgeving, zowel thuis, op het werk, als onderweg. De politie draagt in de eerste plaats zorg voor de fysieke veiligheid.

De SGP hecht veel waarde aan samenwerking om veiligheid te bevorderen. Door samen te werken met partners, vrijwilligers, inwoners en ondernemers kan het veiligheidsgevoel in onze gemeente worden verbeterd. Initiatieven die bijdragen aan het bestrijden van criminaliteit en overlast verdienen steun en waardering.

Preventie

De SGP vindt dat preventie en handhaving onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Preventieve maatregelen helpen problemen voorkomen, terwijl handhaving zorgt voor een veilige en rechtvaardige samenleving. De gemeente straalt daadkracht uit in haar beleid en communicatie. Vandalisme, overlast en geweld worden niet getolereerd. Er wordt hard opgetreden bij geweld tegen hulpverleners en het hinderen van hun inzet.

Concreet:

- Er is extra zorg voor jeugd en gezinnen met complexe problemen.
- Op basisscholen krijgen kinderen voorlichting over sociale veiligheid en over schadelijke gevolgen van alcohol en drugsgebruik, passend bij de identiteit van de school.
- De SGP zet intensief in op matiging van alcoholgebruik met voorlichting en controles en een striktere handhaving van het alcoholverbod op straat.
- Ook in Neder-Betuwe zetten we in op een stevig ontmoedigingsbeleid om drugsgebruik tegen te gaan.
- AED-projecten verdienen stimulans voor verdere uitbreiding van het netwerk. De locatiebekendheid van het bestaande netwerk moet vergroot worden.
- Buurtpreventie en WhatsApp-groepen worden gestimuleerd omdat deze zorgen voor de communicatie tussen de inwoners en de politie (wijkagenten). Het is wel noodzakelijk dat de WhatsApp-groepen goed begeleid blijven.
- De gemeente denkt actief mee met de reclassering van ex-gedetineerden voor wat betreft wonen en werk, om zo terugval te voorkomen.
- Campagnes tegen taalverruwing worden gepromoot en ondersteund.

Concreet:

- Campagnes tegen taalverruwing worden gepromoot en ondersteund.
- Er wordt actief samengewerkt met verenigingen en kerken om preventie maximaal in te zetten.
- Gemeente Neder-Betuwe sluit zich aan bij landelijke campagnes en doelen om de samenleving weerbaarder te maken.
- Door te kiezen voor een vuurwerkverbod in onze gemeente kan een hoop leed, geconcentreerd in één nacht, voorkomen worden.

Politie

Ook onze gemeente krijgt steeds meer te maken met ondermijnende criminaliteit. Drugsdelicten, woninginbraken, (auto)criminaliteit en criminele activiteiten op bedrijventerreinen verschuiven van de stad naar het platteland. De SGP wil de doelen van de Nationale Politie bundelen met gemeentelijke doelstellingen. Daardoor nemen de lokale mogelijkheden toe. Het is noodzakelijk om met alle partners samen te werken. De gemeente zorgt voor voldoende inzet van ambtenaren op het terrein van openbare orde en veiligheid.

Concreet:

- Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen/wijken. Ze zijn zichtbaar actief en betrokken. De gemeente zet zich in voor één wijkagent per 5.000 inwoners.
- De wijkagent moet voldoende tijd en middelen hebben om zich te richten op zijn kerntaken als politieagent.
- De gemeente heeft minimaal één steunpunt waar inwoners de wijkagent kunnen spreken.
- De gemeenteraad stelt in goed overleg vast welke thema's lokaal de meeste aandacht nodig hebben. Denk bijvoorbeeld aan ondermijnende criminaliteit, woninginbraken en overlast van drugshandel.
- De gemeente hanteert een streng drugsbeleid en staat geen coffeeshops toe.
- De actieve aanpak van productie- en distributielocaties van verdovende middelen wordt doorgezet.
- Er komt meer ruimte voor opsporing van lokale criminaliteit, in samenwerking met wijkagenten.
- De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.
- De aanrijtijden van hulpdiensten worden jaarlijks in de gemeenteraad besproken, met de acties die het College van B&W ondernomen heeft en gaat nemen.
- In de dorpskernen wordt op maximale snelheid gehandhaafd
- Het verbod voor motorrijders op dijkvakken wordt beter gehandhaafd.
- De burgemeester moet zo nodig de noodbevelsbevoegdheid inzetten om problematische wolven te verjagen of af te laten schieten.

Boa's

Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) mogen geen politietaken overnemen. De SGP vindt dat hun inzet beperkt moet blijven tot taken die binnen hun bevoegdheden passen. Wanneer zij in de praktijk toch meer verantwoordelijkheid krijgen, moeten zij beschikken over de juiste middelen om hun werk veilig en effectief uit te voeren.

Concreet:

- De taken van boa's blijven duidelijk afgebakend en binnen hun specifieke bevoegdheden. Politietaken blijven de verantwoordelijkheid van de politie.
- Als boa's in uitzonderlijke gevallen zwaardere verantwoordelijkheden krijgen, moet hun uitrusting hierop worden aangepast, zodat zij hun werk veilig en effectief kunnen doen.
- De gemeente zorgt voor goede begeleiding en ondersteuning van boa's, met oog voor hun veiligheid en de handhaving van openbare orde.
- Boa's hebben veel lokale kennis en daardoor een sterke informatiepositie. Bij het tegengaan van ondermijning moet hier veel meer op worden ingezet. Het is cruciaal dat boa's beter worden uitgerust en ondersteund om misstanden in de wijk effectief te signaleren en aan te pakken.

Brandweer en ambulancezorg

Brandweer en ambulancezorg zijn belangrijke schakels in de zorg en veiligheid voor de inwoners. Op ambulancezorg heeft de gemeenteraad weinig grip, omdat dit vooral de verantwoordelijkheid van zorgverzekeraars is.

Omdat de ambulancepost in Kesteren geen vaste uitrukpost meer is, houdt de gemeenteraad scherp de wettelijke opkomsttijden bij spoedritten in de gaten. Ook omdat het inwoneraantal groeit en de vraag naar ambulancezorg toeneemt.

Op de brandweer heeft de gemeente samen met de veiligheidsregio meer grip. Gemeente Neder-Betuwe ligt voor de transport en logistiek op een belangrijk knooppunt. De Betuwelijn, de drukbevaaren Waal, de A15 en de N233 vormen risicofactoren. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden, maar de gemeente moet volop aandacht aan de lokale brandweer blijven geven.

Concreet:

- Het gemeentebestuur houdt goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleert indien nodig de werving van nieuwe vrijwilligers. Dit kan eventueel in samenwerking met de lokale werkgevers.
- Alle brandweerkorpsen en -kazernes in onze gemeente blijven behouden.

Concreet:

- Wachtlijsten voor de jeugdbrandweer dienen opgelost te worden door uitbreiding van de beschikbaarheid en opleidingsmogelijkheden van jeugdleiders.
- Zolang de aanrijtijden van de ambulance in Neder-Betuwe onvoldoende zijn, behoudt de brandweer de AED-taak.
- De ambulancezorg wordt vanuit de veiligheidsregio (VRGZ) gecontroleerd op naleving van de vereiste opkomsttijden in geval van spoed.
- De SGP wil deelname aan het 'Hartslag.Nu – programma' (sneller hulp bij reanimaties) van burgerhulpverleners, EHBO'ers en BHV'ers bevorderen door publicaties en oproepen in lokale media.
- Bij een ramp of crisis is de gemeente volledig voorbereid op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen daarom aandacht.
- Het gemeentebestuur blijft lobbyen voor een veiligere, verbrede A15 om de vele ongevallen op ons deel van de A15 te minimaliseren. De A15 moet ook het transport van onze groeiende bedrijven voldoende faciliteren.

Discriminatie en geweld

Ieder leven is intrinsiek waardevol. Daarom wijst de SGP geweld en discriminatie in elke vorm af. We hebben oog voor kwetsbare groepen en ondersteunen initiatieven die hun veiligheid vergroten. Daarbij verdient de aanpak van antisemitisme extra aandacht. Dit thema verdwijnt nu vaak in de breedte van het antidiscriminatiebeleid, terwijl Jodenhaat de laatste tijd helaas sterk toeneemt. De SGP vindt dat hier stevig tegen opgetreden moet worden.

Concreet:

- De gemeente heeft een meldpunt discriminatie en geweldsincidenten waar inwoners melding kunnen maken van onveilige situaties.
- Overlast in de woonomgeving door burens of verwarde personen is in toenemende mate een probleem en kan snel escaleren. De gemeente kan passende acties uitzetten door bijvoorbeeld tijdig buurtbemiddeling aan te bieden.
- De SGP steunt lokale aanpak tegen antisemitisme, met samenwerking tussen gemeente, politie en het OM. Onderwijs over de Holocaust wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld via een lespakket en/of bezoek aan een museum.
- De SGP wil respect voor de lokale oorlogsgeschiedenis en de Joodse gemeenschap waarborgen.
- Uitbuiting van arbeidsmigranten mag in Neder-Betuwe niet voorkomen.

4. Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer blijven belangrijke aandachtspunten. Het toenemende aantal auto's vraagt om slimme en toekomstbestendige oplossingen. De SGP wil doorgaande verkeersstromen zoveel mogelijk buiten woonkernen houden om leefbaarheid en veiligheid te waarborgen. Openbaar vervoer speelt een belangrijke rol en moet efficiënt en toegankelijk worden ingezet.

Fietsverkeer verdient prioriteit, met veilige en goed onderhouden fietspaden én maatregelen om fietsen aantrekkelijker te maken, zoals voldoende stallingen en goede aansluitingen op OV-knooppunten. De SGP zet zich in voor een evenwichtige aanpak, waarbij verduurzaming van het vervoer hand in hand gaat met praktische oplossingen voor inwoners.

Optimale doorstroom

Om de bereikbaarheid binnen en buiten de kernen te vergroten pakt de gemeente actuele verkeersknelpunten met spoed aan, ook op de plekken waar autoverkeer stroopt.

Concreet:

- De randweg Opheusden, die Dodewaard via het Tree Valley Business Centre met industrieterrein 't Panhuis in Kesteren verbindt, komt zo spoedig mogelijk tot uitvoering.
- Een goede en veilige verbinding van alle verkeer tussen nieuwbouwwijk Casterhoven en het winkelhart van Kesteren wordt met voorrang opgepakt.
- De gemeente stimuleert inwoners om te fietsen. Ze legt samen met de Provincie Gelderland en de regio snelfietsroutes aan.
- De SGP blijft zich inzetten voor het behoud van goede en duurzame veerverbindingen in onze gemeente.
- Op zondag vaart de pont niet.
- Ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk worden ingevuld. Ook binnen de dorpskernen.
- De SGP streeft naar verbreding en verbetering van doorgaande fietsroutes tussen de dorpen onderling.
- We willen veilige fiets- en wandelpaden op of langs de dijken.
- Er moet nagedacht worden over een ontsluiting voor langzaam verkeer nabij het laatste stuk van de Dodewaardsestraat richting de Waalbandijk.
- Het gemeentebestuur denkt voorafgaand aan de bouw van nieuwbouwwijken na over de gevolgen voor de infrastructuur (inclusief parkeerplaatsen). Werkzaamheden worden voorafgaand of uiterlijk tijdens de uitvoering van de woningbouw verricht.
- Supermarkten en winkelbedrijven in het centrum zorgen voor een optimale bevoorrading, waar ander verkeer amper hinder van ondervindt, bijvoorbeeld buiten de spits.

Veiligheid

Verkeersveiligheid is voor de SGP heel belangrijk, want ieder leven telt. De inzet is altijd om de verkeersstromen zo te geleiden dat iedereen op een zo veilig mogelijke manier kan deelnemen aan het verkeer. De wegen naar en rond scholen hebben de speciale aandacht.

Concreet:

- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om veilig verkeersgedrag te bevorderen.
- Te hard rijden in de wijk moet streng worden aangepakt.
- Kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers, krijgen voorrang bij de inrichting van wegen en kruispunten om hun veiligheid zoveel als mogelijk te waarborgen.
- De SGP wil dat met het bedrijfsleven met voortvarendheid de aanleg van een oostelijke randweg Ochten richting A15/Rhenen/Veenendaal opgepakt wordt. Dit om zwaar verkeer door kern Ochten en langs scholen te verminderen en om woningbouw mogelijk te maken.
- Het gemeentebestuur heeft bij het herinrichten van de openbare ruimte in het winkelhart van Ochten en bij de winkelconcentratie in Opheusden extra aandacht voor de veiligheid en eenvoudige doorstroming.
- We willen veilige fiets- en wandelroutes van en naar de scholen en andere belangrijke centra, zoals voor ouderenzorg.
- In gemeentelijke brandgangen worden trottoirs goed onderhouden en is voldoende verlichting aanwezig.
- Wegen en woonerven richten we duurzaam en veilig in. De 30 km/h-zones moeten qua inrichting voldoen aan de richtlijnen voor een veilige 30 km/h-weg.
- Er is aandacht voor ruimte voor hulpdiensten, juist in onze gemeente waar aanrijtijden ambulances nog verre van optimaal zijn.
- De SGP wil in Neder-Betuwe geen reclamemasten, ook niet langs snelwegen en provinciale wegen.

Duurzaam vervoer

Vervoer wil de SGP niet alleen goed geregeld hebben, maar ook zo schoon mogelijk. Hiervoor zijn goede OV-mogelijkheden noodzakelijk.

Concreet:

- De gemeente zet zich bij de provincie in voor het behoud en de verbetering, maar ook voor snellere en betrouwbare OV-verbindingen zodat dorpskernen, woonwijken en bedrijventerreinen optimaal bereikbaar zijn.
- De gemeente werkt samen met bedrijven en werknemers om duurzaam vervoer naar werklocaties te realiseren.
- De SGP pleit voor een rechtstreekse stoptreinverbinding tussen Arnhem en Geldermalsen.
- De SGP wil dat er een rechtstreekse OV-verbinding vanuit Neder-Betuwe naar Veenendaal komt.
- De gebieden op en rond de treinstations in onze gemeente krijgen aandacht, zeker het stationsgebied in Kesteren.
- Op zon- en feestdagen worden meer dijkvakken afgesloten voor doorgaand verkeer met motoren.
- Ook in de buurt van andere kernen komt de mogelijkheid om gratis de bandenspanning op peil te brengen.

Verkeer en vervoer op regionaal en provinciaal niveau

Voor een goede bereikbaarheid van Neder-Betuwe is ook afstemming in de Regio, met ProRail, met de Provincie, het Waterschap en zelfs met het Rijk nodig. Wat de SGP betreft blijven we goed in contact.

Concreet:

- Onze gemeente steunt promotie van Regio Rivierenland als centrum op wereldformaat op het gebied van agribusiness in het algemeen en laanboomteelt in het bijzonder. Dat vraagt ook iets van het Rijk en de Provincie voor het hoofdwegennet.
- Neder-Betuwe blijft samen met de regio lobbyen voor verbreding van de A15. Er moet voorkomen worden dat het realisatiejaar van deze verbreding in het Rijksprogramma naar achteren schuift.
- De bouw van een verbrede Rijnbrug mag geen verdere vertraging oplopen. Daarbij worden de toeleidende wegen ook goed onder de loep genomen.
- De busbaanoprit bij de Rijnbrug richting Rhenen wordt opengesteld voor vrachtverkeer om de veiligheid voor langzaam verkeer op de Betuwestraat te bevorderen en de filedruk in Kesteren te ontlasten.
- Het gemeentebestuur blijft bij de Provincie en in de Regio aandacht vragen voor de realisatie van fietsverbindingen langs de N233 (Cuneraweg) van Ochten/Echteld via Kesteren naar Rhenen/Veenendaal/Wageningen.
- Het gemeentebestuur dringt er bij het Rijk op aan, dat er verkeerslichten bovenaan de afritten van de snelweg in Dodewaard/Opheusden worden geplaatst.

We vragen de Provincie (geluids)metingen uit te voeren langs de N233 door Kesteren en de Prins Willem Alexanderbrug (N323) bij Echteld om na te gaan of de huidige geluidschermen nog voldoen en om invulling te geven aan ontbrekende schakels.

5. Economie

De SGP zet zich in voor een gezonde economie die voorziet in ons levensonderhoud en bijdraagt aan het welzijn van de samenleving. Vanuit Bijbelse rentmeesterschap zien we de verantwoordelijkheid om economische ontwikkelingen in balans te laten zijn. Met zorg voor de schepping. Waar mogelijk streven we naar economische groei met circulaire middelen en duurzame oplossingen.

De SGP vindt een sterke lokale economie met voldoende bedrijvigheid belangrijk. Daardoor zorgen we immers voor werkgelegenheid voor onze inwoners. En werk is één van de dingen die zorgen voor structuur en een sociaal netwerk. Daar heeft iedereen behoefte aan.

Lokale economie

De gemeente stimuleert economische ontwikkeling die past bij de lokale beroepsbevolking en maakt doordachte ruimtelijke keuzes om een goede balans te behouden tussen economie, leefomgeving, wonen, werken en recreëren. Duurzaamheid en efficiënt ruimtegebruik staan centraal.

Concreet:

- De gemeente trekt bedrijven aan met werkgelegenheid die past bij de lokale beroepsbevolking. Bedrijven die helpen de lokale beroepsbevolking zich verder te laten ontwikkelen, verdienen daarbij enige voorkeur.
- Neder-Betuwe maakt ruimtelijke keuzes met oog voor een goede balans tussen economie, leefomgeving, wonen en werkgelegenheid.
- Het gemeentebestuur zorgt voor goede communicatie tussen de gemeente en de bedrijven.
- De SGP wil een steeds betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- De gemeente blijft zich inzetten voor een positief vestigingsklimaat voor met name lokale ondernemers, van ZZP'ers tot grote(re) bedrijven.
- De gemeente zet in op een zo efficiënt mogelijk benutten van beschikbare ruimte.
- De SGP wil dat bestaande bedrijventerreinen duurzaam en toekomstbestendig zijn.

Economie van de toekomst

Het economisch leven ontwikkelt zich snel en vraagt om flexibiliteit en vooruitdenken. Goede ondernemers zijn alert en spelen op tijd in op gewijzigde marktomstandigheden en nieuwe ontwikkelingen. Het gemeentebestuur moet daarom regelmatig contact onderhouden met het lokale bedrijfsleven, om waar nodig het beleid aan te passen. Dat betekent dat we niet star vasthouden aan bestaande structuren. Tegelijkertijd is het belangrijk om vast te houden dat de mens geen slaaf mag worden van de economie.

Nieuwe ontwikkelingen, zoals kunstmatige intelligentie, verdergaande digitalisering en de regionalisering van de economie, hebben grote invloed op de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven. Om hier goed op in te spelen, is regionaal afgestemd beleid noodzakelijk. Innovatieve bedrijven die lokaal of regionaal samenwerken, spelen hierin een belangrijke rol. De gemeente moet proactief inspelen op deze ontwikkelingen en een ondersteunende rol vervullen.

Concreet:

- De gemeente blijft in dialoog met lokale bedrijven om snel en effectief in te kunnen spelen op veranderingen in de economie.
- Het gemeentebestuur voert regelmatig, of in elk geval ieder jaar overleg met lokale belangenverenigingen voor bedrijven, zoals TCO (laanboomsector), NFO (fruitteelt) en OVNB (alle ondernemers).
- We blijven deelnemen aan het Laanboomcompact.
- Innovatie wordt gestimuleerd door het beschikbaar stellen van fondsen en faciliteiten.
- De gemeente trekt toekomstgerichte, innovatieve bedrijven aan door samen te werken binnen het regionale beleid.
- Streekeconomie krijgt blijvende aandacht, zodat regionale producten en samenwerkingen verder kunnen floreren. De gemeente steunt de promotie van streekproducten.
- De gemeente ondersteunt en stimuleert circulaire initiatieven.

Zorg voor ondernemers, ook agrariërs

Zelfstandige ondernemers, familiebedrijven en het midden- en kleinbedrijf vormen de ruggengraat van onze lokale economie. De gemeente moet hen actief ondersteunen, faciliteren en betrekken bij besluitvorming. Dit kan door hen te voorzien van goede locaties, duidelijke regelgeving en eenvoudige procedures. Regels moeten ondernemers beschermen en reguleren, niet belemmeren.

Ook laanboomkwekers en fruittelers, boeren en tuinders verdienen gemeentelijke steun. Zij zijn onmisbaar voor onze leefbaarheid en voedselvoorziening en leveren een waardevolle bijdrage aan natuurbeheer en landschapsbehoud. De gemeente creëert ruimte voor deze bedrijven om economisch gezond te blijven en hanteert hierbij praktische en ondersteunende regelgeving.

Concreet:

- Regels zijn eenduidig, terughoudend en gericht op bescherming. Niet op belemmering van ondernemerschap.
- Het gemeentebestuur denkt actief mee over oplossingen van spuitzones en problematiek van gewasbeschermingsmiddelen. Inzet moet zijn om spuitvrije zones rond boomkwekerijen te hanteren i.p.v. vast te houden aan teeltvrije zones.
- Lokale lasten blijven beperkt.
- Voor laanboomtelers, fruittelers, boeren en tuinders voert de gemeente een soepel beleid, met praktische ondersteuning bij vergunningverlening en bedrijfsontwikkeling.
- De gemeente faciliteert innovaties in het algemeen en in de agrarische sector in het bijzonder.
- Nieuwe en bestaande bedrijven krijgen indien nodig actieve begeleiding om soepel door procedures en vergunningstrajecten te komen.
- De SGP heeft een positieve grondhouding als het gaat om uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven in het buitengebied. Dit vergt meestal wel maatwerk en landschappelijke inpassing.
- De SGP streeft naar een nieuw bedrijvenpark Echteld aan de noordzijde van de A15 tegen het bestaande bedrijventerrein Medel aan. Dit bedrijvenpark, is vooral bedoeld voor lokale MKB-ondernemers en moet voor een passende overgang van de grote bedrijven naar het omliggende buitengebied zorgen.

Concreet:

- In Neder-Betuwe is beperkt ruimte voor huisvesting van arbeidsmigranten uit andere gemeenten, tenzij dichtbij hun werklocatie gelegen.
- Buitenlandse arbeidskrachten worden waar mogelijk gehuisvest door en bij de bedrijven zelf. Een deugdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten is vanzelfsprekend.
- De SGP zet zich actief in op winkelconcentratieplannen.
- Centrumontwikkeling Opheusden blijft onder de aandacht. De onverantwoord hoge druk in de spits op de doorgaande wegen in Opheusden en de parkeerproblematiek blijven een belangrijk issue, wat opgelost moet worden. Dit vergt een actieve samenwerking met de winkeliers.
- De gemeente ondersteunt, waar mogelijk, agrariërs die (deels) stoppen met hun bedrijfsactiviteiten bij het ontwikkelen van nieuwe of aanvullende economische activiteiten.

Drinkwater, stikstof, PAS-melders en vergunningskwesties

Onduidelijke en steeds veranderende regelgeving vanuit Brussel en Den Haag heeft ertoe geleid dat veel ondernemers, agrariërs en andere initiatiefnemers met terugwerkende kracht zonder geldige natuurvergunning komen te zitten. De gevolgen zijn ingrijpend: bedrijven en instellingen uit allerlei sectoren worden geconfronteerd met juridische onzekerheid en financiële problemen.

Voor agrarische ondernemers speelt dit probleem al langer door de situatie rondom PAS-melders, maar recente rechterlijke uitspraken brengen ook tal van andere bedrijven en instellingen in de knel. Intern saldeerders verkeren in grote onzekerheid, vaak zonder zich volledig bewust te zijn van de risico's die ze lopen. De impact van deze situatie is niet alleen zakelijk, maar ook persoonlijk en maatschappelijk voelbaar.

Daarnaast hebben de plannen van de Provincie, om grote drinkwater-reserveringsgebieden aan te wijzen onze laanboom- en fruittelers onaangenaam verrast. Uiteraard ziet de SGP het cruciale belang van voldoende drinkwater. Neder-Betuwe heeft echter veel vruchtbare gronden, die in gebruik zijn voor laanboom- en fruitteelt. Beperking hiervan door uitbreiding van drinkwaterwinning is voor de SGP niet zomaar acceptabel.

Concreet:

- De gemeente informeert en begeleid ondernemers actief bij wijzigingen in regelgeving.
- De gemeente richt een steunpunt op waar getroffen ondernemers en initiatiefnemers terecht kunnen voor hulp en (juridische) ondersteuning, of draagt regionaal bij aan het oprichten van een regionaal steunpunt.
- Dit steunpunt biedt ook aandacht voor de psychische impact op betrokkenen en hun gezinnen.
- Het gemeentebestuur biedt juridische begeleiding bij procedures rondom natuurvergunningen.
- Er komt regionaal een actieve lobby bij de landelijke en Europese overheden om de vervallen vergunningen te legaliseren en eerder vergunningsvrije situaties alsnog te erkennen.
- Bij handhaving weegt de gemeente zorgvuldig de proportionaliteit en maatschappelijke gevolgen per casus.
- De gemeente zal terughoudend handhaven als er uitzicht is op legalisering, of als de 'overtreding' het gevolg is van veranderende regels.
- De SGP wil dat de Provincie met het Waterschap snel een besluit nemen over welke gebieden aangewezen worden als drinkwatergebied.
- Bij de keuze voor drinkwatergebieden wordt kenbaar gemaakt welke alternatieven minder impact op onze economie en voedselvoorziening hebben.
- De ondernemers in Neder-Betuwe, die vaak al van generatie op generatie afhankelijk zijn van hun teeltgrond, mogen rekenen op een transparant drinkwaterrapport met een integrale afweging van alle betrokken belangen.

Visie op de arbeidsmarkt

De SGP wil de lokale economie stimuleren om werkgelegenheid voor onze inwoners te creëren. Daarom verwacht de SGP van de lokale bedrijven dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin nemen. De nieuwe economie van winkelen via internet en robotisering vraagt om een bezinning op arbeid.

Belangrijk is om zowel betaald als niet-betaald werk te waarderen. De SGP vindt zorg voor het gezin, mantelzorg en vrijwilligerswerk essentieel voor het goed functioneren van de samenleving. Daarom moet het gestimuleerd en meer gewaardeerd worden.

Concreet:

- Op zondag vinden geen economische activiteiten plaats.
- De gemeente heeft grote waardering voor onbetaald werk zoals zorg van het gezin, vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Voldoende werkgelegenheid voor alle opleidingsniveaus, jongeren en schoolverlaters.
- Samenwerking met Werkzaak en UWV bij het vervullen van vacatures.
- De gemeente stimuleert ondernemers om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en mensen die re-integreren, passend werk aan te bieden.
- Arbeidsmigratie mag geen gemakkelijke oplossing zijn voor tekorten op de arbeidsmarkt, zolang een groot aantal Nederlanders nog in de bijstand zit.
- De gemeente zet in op het activeren van werkzoekenden uit de eigen regio.

6. Financiën

De gemeente voert een verantwoord financieel beleid en zorgt ervoor dat inkomsten en uitgaven in balans blijven. Dit waarborgt een stabiele reservepositie en voorkomt onverwacht stijgende lasten voor inwoners. De SGP zet zich in voor een solide financiële basis, waarbij uitgaven zorgvuldig worden afgewogen en doelmatig worden besteed.

Hoewel de gemeente steeds meer taken van het Rijk krijgt toebedeeld, blijven de bijbehorende financiële middelen vaak achter. Dit vraagt om scherpe prioritering en een efficiënte inzet van middelen, zodat essentiële voorzieningen gewaarborgd blijven zonder de lokale lasten onnodig te verhogen. De SGP pleit voor een eerlijke verdeling van middelen vanuit het Rijk en zet zich in voor financiële transparantie en verantwoord bestedingsbeleid.

Transparantie

De SGP streeft naar maximale transparantie, ook op financieel gebied. Transparant zijn betekent inzicht geven in de financiële mogelijkheden. Maar ook duidelijk zijn in de verantwoording van de bestede financiële middelen. De risicoparagraaf is een essentieel onderdeel van deze verantwoording.

Het gaat om belastinggeld dat merendeels wordt opgebracht door inwoners. Het vertrouwen van burgers in de manier waarop de gemeente met haar financiële middelen omgaat, is ook van betekenis voor de bereidheid tot het betalen van gemeentelijke belastingen en heffingen.

Concreet:

- De gemeente publiceert jaarlijks een overzicht van de financiële situatie, zodat inwoners inzicht krijgen in de beschikbare middelen.
- Alle bestedingen worden duidelijk verantwoord, met een overzicht van waar en hoe het geld wordt besteed.
- De risicoparagraaf wordt altijd meegenomen in de begroting, zodat mogelijke financiële risico's inzichtelijk zijn voor alle betrokkenen.

Financieel beleid

De SGP streeft naar een heldere, overzichtelijke en degelijke begroting.

Concreet:

- De gemeente heeft een structureel sluitende begroting.
- Lenen kost geld. Verder aflossen van leningen is blijvend noodzakelijk.
- Bij belastingverhoging wil de SGP terughoudendheid betrachten. De lastendruk in Neder-Betuwe moet deze periode op het landelijk gemiddelde komen.
- Tarieven van rioolrecht, afvalstoffenheffing etc. zijn kostendekkend.
- Tarieven voor de begraafrechten behoeven niet kostendekkend te zijn, zodat iedereen grafrechten kan kopen.
- Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor inwoners die van een laag inkomen moeten rondkomen.
- Uitgaven worden verantwoord besteed aan de juiste doelen, tegen een prijs die niet hoger is dan noodzakelijk. Het opbouwen van reserves is geen doel op zich, maar er moet wel gespaard worden om eventuele tegenvallers op te vangen.

Subsidiebeleid

Het subsidiëren van activiteiten van organisaties, verenigingen of instellingen beoogt altijd doelstellingen van publiek belang. De SGP streeft ernaar subsidies alleen incidenteel en voor de kerntaken van de gemeente in te zetten. Maatschappelijke organisaties behoren in basis zelf te voorzien in de benodigde financiële middelen. Subsidies zijn daarom nooit meer dan een tijdelijke aanvulling op de begroting van de subsidie ontvangende organisatie.

Concreet:

- Ook identiteitsgebonden organisaties of instellingen hebben incidenteel recht op subsidie wanneer zij activiteiten ontplooiën die van publiek belang zijn
- Wanneer doelstelling en activiteiten van de (potentiële) subsidieontvanger in strijd zijn met christelijke waarden of Bijbelse uitgangspunten zal de SGP aan een subsidievoorstel of -aanvraag geen steun verlenen.
- Structurele, niet-wettelijke subsidies bouwen we in Neder-Betuwe af.
- Er gaat geen gemeenschapsgeld naar een lokale of regionale omroep.
- Neder-Betuwe zet zich ten behoeve van haar inwoners in voor het organiseren van beschikbare subsidiegelden van andere overheden.
- Het binnenhalen en doelmatig besteden van subsidies van andere overheden mag daarbij qua inzet van ambtenaren nooit meer kosten dan het oplevert.

7. Sociaal domein

De SGP vindt het belangrijk dat iedereen mee moet kunnen doen in de samenleving. Gelukkig gaat het met de meeste inwoners goed en zijn ze zelfredzaam. Maar dit lukt niet iedereen. Inwoners die hulp nodig hebben verdienen zorg, ondersteuning en bescherming. Kerken, scholen en maatschappelijke instellingen spelen hierin een belangrijke rol en worden intensief betrokken bij het gemeentelijke beleid.

Welzijn, jeugd- en jongerenwerk

In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties. De SGP is kritisch op het uitbesteden van welzijnstaken aan grote partijen, omdat dit kleinere, lokaal gewortelde initiatieven kan verdringen.

Concreet:

- Lokaal actieve maatschappelijke organisaties en initiatieven op het gebied van zorg en welzijn verdienen gemeentelijke steun.
- Verantwoord jeugd- en jongerenwerk verdient onze steun. Maatschappelijke organisaties en kerken spelen hierin een belangrijke rol.
- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding, begeleiding van statushouders, schuldhulpverlening en het tegengaan van eenzaamheid.
- De gemeente stelt op korte termijn beleid op om suïcide te voorkomen. Dit suïcidepreventiebeleid wordt samen met scholen, kerken en lokale organisaties vormgegeven. En sluit aan bij de landelijke wet integrale suïcidepreventie.
- Een betrokken en kritische adviesraad Sociaal Domein krijgt de nodige ondersteuning.

Jeugd en gezin

Als in een gezin liefde woont, bloeien vaders, moeders en kinderen op. De overheid moet het gezin daarom koesteren en beschermen. Het is goed dat er in gemeentelijk beleid in Nederland al wordt gekeken naar de omgeving waarin een jeugdige opgroeit. De SGP wil het gezin bij haar taken in ere houden en zo veel mogelijk ondersteunen. We hechten aan de primaire verantwoordelijkheid van ouders voor de opvoeding en het opgroeien van hun kinderen.

Gezinnen staan onder grote druk, zoals blijkt uit het afgenomen welbevinden van jongeren en de sterk gestegen vraag naar jeugdhulp. De SGP maakt zich hierover grote zorgen. De kosten van de jeugdzorg rijzen hierdoor de pan uit. Dit vraagt om een kritische inzet van gemeentelijke budgetten, met focus op preventie en passende zorg.

De SGP vindt dat er bij jeugdhulp in het algemeen teveel van de gemeente wordt verwacht. De moderne trend is dat iedereen succesvol moet worden. Het leven is echter niet maakbaar. De nadruk in het huidige beleid in Neder-Betuwe op normaliseren moet dan ook worden doorgezet. Bij de geringste tegenslag of afwijking bij het opgroeien is er niet direct professionele hulp nodig. De gemeente moet zich meer inzetten voor het versterken van de eigen kracht en regie van jongeren in hun gezin. Door vroegtijdige signalering (zoals bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk) kunnen ernstige problemen vroegtijdig worden onderkend en kan escalatie worden voorkomen.

Ook wil de SGP dat de gemeente strikter afbakent wat zij als jeugdhulp ziet en wat niet. Dat helpt om te bepalen waaraan al dan niet publiek geld wordt uitgegeven. De gemeente moet de jeugdhulp doelmatiger en doeltreffender inrichten zodat het de vraag naar hulp en ondersteuning weer onder controle krijgt. Dit vraagt om een duidelijke visie, consistent beleid en scherpe(re) keuzes. Het welzijn van de jongere moet daarbij altijd centraal staan.

Kinderen met gescheiden ouders zijn helaas oververtegenwoordigd in alle vormen van jeugdhulp. De maatschappelijke gevolgen van scheidingen zijn groot. Het is in het belang van het kind, ouders en de samenleving dat de gemeente investeert in het behoud en versterken van relaties en het voorkómen van (v) echtscheidingen.

Concreet:

- Kernpunten bieden laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning.
- Kosten voor jeugdhulp blijven binnen het beschikbare budget. Nadrukkelijk vraagt de SGP om structurele financiering vanuit het Rijk.
- De gemeente geeft prioriteit aan het versterken van relaties en preventie van (v)echtscheidingen. Er komt een laagdrempelig relatieloket voor hulpvragen over relaties, huwelijk en gezin. Relatieondersteuning wordt gratis beschikbaar gesteld.
- De gemeente zorgt ervoor dat het wettelijke recht op keuzevrijheid van zorgvragers in de jeugdzorg in de praktijk wordt gewaarborgd, zodat zij zorg krijgen die aansluit bij hun levensovertuiging.
- Jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking dreigen tussen wal en schip te vallen. De samenleving wordt voor hen te ingewikkeld. Snellere en betere samenwerking tussen school, zorgaanbieder en gezin is nodig om te zien welke hulp en ondersteuning nodig is.
- Zelfdoding is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren. De gemeente gaat actief aan de slag met uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie.
- Ouders dienen meer rechtsbescherming te krijgen als ze geconfronteerd worden met ingrijpende maatregelen van de kinderscherming.
- Jongeren die niet thuis kunnen wonen, worden zoveel mogelijk opgevangen in een gezinshuis of pleeggezin. Het aantal jongeren dat in gesloten jeugdzorg verblijft dient zoveel mogelijk beperkt te worden.
- Pleegouders en gezinshuis-ouders worden actief ondersteund en gestimuleerd.
- Specialistische jeugdhulp wordt regionaal georganiseerd, met minimale administratieve lasten voor aanbieders.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld en houdt toezicht op goed feitenonderzoek bij jeugdbescherming.

Zorg en welzijn (wmo), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt de verantwoordelijkheid bij inwoners, maar de gemeente ondersteunt met zorg, begeleiding en hulp aan huis. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn hierbij onmisbaar en verdienen actieve ondersteuning.

Concreet:

- Inwoners behouden keuzevrijheid binnen de Wmo, zodat zij zorg kunnen krijgen die past bij hun levensovertuiging.
- Ondersteuning blijft laagdrempelig en toegankelijk.
- Mantelzorgers ontvangen een jaarlijkse waardering van de gemeente. Er komt meer aandacht voor respijtzorg en andere manieren om mantelzorgers te ondersteunen!
- Wijkverpleegkundigen / thuiszorgmedewerkers blijven cruciaal voor directe hulp aan hulpbehoevenden.
- De gemeente biedt goede voorzieningen voor psychosociale hulp, met keuzevrijheid voor levensbeschouwelijke instellingen.
- De gemeente biedt vrouwen die ongewenst zwanger zijn laagdrempelige psychosociale ondersteuning en helpt bij opvang, huisvesting en zorg voor hun kind.
- Vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare mensen in knelsituaties, zoals ouderen, mensen met een beperking en jongeren met psychosociale problemen, krijgen gemeentelijke ondersteuning.
- Trottoirs en fietsroutes zijn vlak en veilig. Bij winkelconcentraties en rond plaatsen waar veel senioren en mindervaliden komen en wonen, wordt gewerkt aan goede voetgangersverbindingen, die breed genoeg zijn voor rollator en rolstoelgebruik.
- De gemeente werkt verder aan dementievriendelijkheid van onze buitenruimte en openbare voorzieningen.
- De gemeente stimuleert het gebruik van buurtcirkels / voorzorgcirkels zodat mensen naar elkaar kunnen omzien en elkaar kunnen helpen.

Werk, inkomen en arbeidsmarkt

Zowel betaald als onbetaald werk draagt bij aan de samenleving. De SGP erkent de grote waarde van vrijwilligerswerk, mantelzorg en zorg in het gezin, en beschouwt deze als niet minder belangrijk dan betaalde arbeid. Iedereen is verantwoordelijk voor verwerving van een eigen inkomen, maar de gemeente biedt steun aan degenen die dat niet zelf kunnen. Het sociale zekerheidsstelsel is bedoeld als tijdelijk vangnet voor wie dat nodig heeft, niet als een structurele voorziening voor wie kan werken maar ervoor kiest dat niet te doen.

Concreet:

- Samen met bedrijven organiseert de gemeente leer-werkplekken voor het opdoen van werkervaring.
- Inwoners met een uitkering leveren indien mogelijk een tegenprestatie, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk.
- Jeugdwerkloosheid wordt actief aangepakt met hulp van het bedrijfsleven.
- De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt gestimuleerd via samenwerking tussen scholen en bedrijven.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de organisatie een plek te geven. Neder-Betuwe zet zich in voor een brede uitvoering van de banenafpraak, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij lokale werkgevers.
- Schuldhulpverlening wordt toegankelijker gemaakt met hulp van maatjes en persoonlijke dienstverlening.
- Een ruimhartig minimabeleid omvat kwijtschelding van belastingen, bijzondere bijstand en tegemoetkoming in ziektekosten.
- De gemeente voorkomt de armoedeval door eraan bij te dragen dat (meer) werken financieel aantrekkelijker is dan het ontvangen van een uitkering.
- Alleenstaanden met jonge kinderen of mensen met een chronisch zieke echtgenoot/echtgenote krijgen vrijstelling van sollicitatieplicht.

8. Onderwijs

Goed onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van onze inwoners en de samenleving als geheel. Het Rijk is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, maar de gemeente speelt een belangrijke rol in het scheppen van randvoorwaarden. Denk hierbij aan passend onderwijs, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en het tegengaan van onderwijsachterstanden. De SGP hecht veel waarde aan thuisnabij onderwijs in alle kernen, waarbij de vrijheid van onderwijs absoluut leidend blijft. Het ideaalbeeld van de SGP blijft een school waarin Gods Woord centraal staat.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen. Goede huisvesting biedt een gezonde en veilige leeromgeving en sluit aan bij de behoeften van scholen en leerlingen.

De capaciteit van de onderwijshuisvesting sluit aan bij de verwachte groei of krimp van de verschillende leerlingengroepen. Thuisnabij onderwijs is belangrijk.

Concreet:

- Schoolbesturen en de gemeente blijven samenwerken aan het integraal huisvestingsplan (IHP).
- Er wordt voortvarend naar een oplossing gezocht voor de huidige capaciteitstekorten voor de onderwijshuisvesting in Kesteren.
- Thuisnabij onderwijs voor reformatorische leerlingen in Dodewaard dient te worden gerealiseerd.
- Duurzame en energiezuinige schoolgebouwen zijn een prioriteit; renovatie is een volwaardig alternatief voor nieuwbouw.
- In het IHP wordt goed geanticipeerd op groei- of krimpprognoses.
- Huisvesting wordt, waar nodig, aangepast om passend onderwijs te ondersteunen.
- De gemeente ondersteunt scholen in hun autonomie en stuurt niet op samenwerking of fusies.
- Ventilatie en binnenklimaat in scholen krijgen structureel aandacht.

Onderwijsachterstanden tegengaan

De gemeente biedt speciale programma's aan om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. Ze krijgt daar ook geld van het Rijk voor. De SGP wil laaggeletterdheid en taalachterstanden effectief aanpakken. Het bevorderen van leesgedrag onder jonge kinderen is hierbij een belangrijk middel.

Concreet:

- Bij afspraken over resultaten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat de inzet van scholen centraal. De gemeente schrijft geen leeropbrengsten of didactische middelen, zoals een Citotoets, voor aan scholen.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en bibliotheken om leesgedrag en taalvaardigheid te bevorderen, met een focus op de bestrijding van laaggeletterdheid en het versterken van de educatieve rol van bibliotheken.

Thuiszitters

Elk kind heeft recht op onderwijs, maar voor sommige kinderen is school tijdelijk of definitief niet de juiste plek. De gemeente werkt samen met scholen en jeugdhulp om thuiszitten te voorkomen en oplossingen te bieden.

Concreet:

- Onderwijs en jeugdhulp werken samen om thuiszitten te voorkomen, met oog voor complexe situaties.
- De gemeente minimaliseert wachtlijsten bij zorgaanbieders voor kinderen en jongeren met complexe problematiek.
- Leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar school, krijgen goede begeleiding.

Onderwijs en zorg

De gemeente waarborgt dat zorg-, welzijns- en onderwijsbeleid aansluit bij de identiteit van christelijke inwoners en instellingen, met ruimte voor eigen invulling door scholen, verenigingen en organisaties.

Concreet:

- Onderwijs-zorgarrangementen moeten soepel verlopen, zonder dat ouders van het kastje naar de muur worden gestuurd.
- Zorgaanbieders die aansluiten bij de identiteit van leerlingen, ouders en scholen worden actief ondersteund en gestimuleerd.
- Gemeenten werken samen om scholen de kans te geven zorgmiddelen te bundelen, zodat ze eigen zorgprofessionals in de school kunnen inzetten.

Integrale kindcentra

Op veel plekken in het land worden Integrale kindcentra (IKC) ontwikkeld. Dit zijn voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar. Een IKC biedt scholen een kans om leerlingen vroeg bij de (identiteit van de) school te betrekken. Ook kunnen ze een goede doorlopende leerlijn bieden. Integrale kindcentra kunnen een goed instrument zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden en sociale cohesie te bevorderen.

Concreet:

- Maatschappelijke initiatieven zoals peuterspeelzalen en voorscholen worden niet onnodig gehinderd met regels.
- Scholen mogen niet worden gedrongen of gedwongen om zich om te vormen tot een IKC of brede school.

Samenwerking met MBO, HBO en Universiteiten

Binnen onze gemeente is een beperkt aanbod voor MBO onderwijs en helemaal geen aanbod voor HBO en/of universitair onderwijs.

Concreet:

- De gemeente stimuleert actief MBO, HBO en Universitair onderwijs om samenwerkingen aan te gaan met de voortgezet onderwijsscholen in onze gemeente.
- De gemeente stimuleert het lokale bedrijfsleven en lokale instellingen om stageplaatsen voor studenten uit onze gemeente aan te bieden en/of hiervoor samenwerkingsovereenkomsten aan te gaan met het middelbaar, hoger of universitair onderwijs.

9. Sport, erfgoed en recreatie

De SGP wil een hechte samenleving, niet een 'naast-elkaar-leving'. Cultuur en aandacht voor cultuurgeschiedenis kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Dat geldt ook voor verantwoord samen recreëren en bewegen.

Recreatieve sport

Regelmatig bewegen draagt bij aan een gezonde levensstijl en kan een belangrijke sociale en vormende werking hebben, vooral voor jongeren. De SGP ondersteunt bewegen door goede faciliteiten te bieden, afgestemd op de behoefte van de scholen. Soberheid en doelmatigheid zijn belangrijke uitgangspunten. De SGP wil de openbare buitenruimte beweegvriendelijk inrichten. Extra aandacht gaat uit naar ouderen en mensen met een beperking. Het bevorderen van (commerciële) topsport ziet de SGP niet als een taak voor de overheid.

Zondagsrust blijft voor de SGP een belangrijk uitgangspunt. Het houden van sportevenementen en openbare wedstrijden op zondag wordt daarom afgewezen. De SGP waardeert het wanneer sportvoorzieningen in Neder-Betuwe verder zelfstandig opereren en financieel zelfvoorzienend zijn.

Concreet:

- De buitenruimte maken we steeds meer geschikt om inwoners allemaal uit te dagen om regelmatig te bewegen.
- Naast klompenpaden, dienen ook kortere wandelroutes beschikbaar te komen.
- De gemeente stimuleert bewegen, buitenspelen en gezondheid via samenwerking met scholen.
- Sportvoorzieningen worden geprivatiseerd en mogen geen kostenpost meer voor de gemeente zijn.
- De gemeente ondersteunt maatschappelijke initiatieven en sportverenigingen bij het bieden van inclusieve en openbaar toegankelijke sportmogelijkheden.
- Sportevenementen kunnen op maandag tot en met zaterdag worden georganiseerd, en dan wel met zo min mogelijk geluidsoverlast voor omwonenden.
- Alcoholgebruik in sportkantines wordt ontmoedigd.
- Gemeente Neder-Betuwe steekt geen geld in het faciliteren van (inter)nationale sportevenementen. De gemeente werkt er niet aan mee dat het traject van een sportevenement over ons grondgebied loopt. Dit alles zeker niet op zondagen.

Cultuur

De SGP vindt cultuurbeleving belangrijk. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten kan daaraan bijdragen. Culturele activiteiten moeten ontstaan uit particulier initiatief en moeten zo veel mogelijk zelfredzaam zijn. De gemeente kan incidenteel bij de start wel een stimulerende en ondersteunende rol vervullen.

Er zijn helaas ook cultuuruitingen die in ethisch opzicht onacceptabel zijn. Reclame-uitingen, culturele activiteiten of kunstuitingen met een godslasterlijk, aanstootgevend of shockerend karakter wil de SGP uit de openbare ruimte weren. Ook bij cultuur dient de zondagsrust gerespecteerd te worden.

Concreet:

- Instellingen die graag een accommodatie willen, staan vooral zelf aan de lat. Als het de samenleving echt na maximale inspanningen niet lukt om iets van de grond te krijgen, draagt de gemeente alleen incidenteel bij het opstarten van de accommodatie bij, die dan sober en doelmatig vormgegeven moet worden. Bestaande accommodaties met een exploitatietekort worden wel eerst maximaal benut alvorens de gemeente geld in andere accommodaties steekt.
- Scholen krijgen ondersteuning bij natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en muziekscholen om muziekonderwijs toegankelijk te maken voor alle kinderen. Mooie initiatieven, zoals schoolorkesten en samenspelprojecten, krijgen waar mogelijk ondersteuning.

Archeologie en erfgoed

Archeologie en erfgoed zijn verbonden met de lokale identiteit van Neder-Betuwe. Gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch erfgoed zijn aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. De rijke geschiedenis blijft zichtbaar in de bebouwing, maar ook in de openbare ruimte en in het cultuurlandschap. Vooral oude kerkgebouwen spelen daarbij een unieke rol. Ze vormen niet alleen historische en architectonische hoogtepunten, maar zijn ook van grote maatschappelijke waarde.

Concreet:

- De gemeente voert actueel beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- Bij officiële gemeentelijke monumenten passen we significante korting op de leges voor verbouwing/verduurzaming toe.
- De gemeente stelt het monumentenbeleid verder in samenwerking met de gemeenschap vast.
- Cultuurhistorische verenigingen worden ondersteund door de gemeente.
- In het bijzonder gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden moeten in goede staat van onderhoud verkeren. Verduurzamen van deze panden is voor de SGP een belangrijk aandachtspunt.
- In oude en authentieke wijken en straten wordt gebouwd met oog voor de geschiedenis.
- Straatnamen en standbeelden met historische betekenis worden behouden, met toevoeging van context en educatie waar nodig om inzicht te geven in de geschiedenis.

Recreatie

Mensen hebben behoefte aan ontspanning. De SGP wil daarom bijdragen aan recreatie die Bijbels verantwoord is en oog heeft voor de omgeving. De gemeente moet vooral goede randvoorwaarden scheppen, waarbij recreatie en natuur in balans blijven.

De toegankelijkheid van natuur staat onder druk door steeds strengere regels en beperkingen. De SGP verzet zich tegen de trend waarbij de mens steeds meer uit de natuur wordt geweerd. De SGP vindt dat recreatie en natuurbelangen in evenwicht moeten blijven en dat inwoners blijvend toegang moeten houden tot groene gebieden.

Concreet:

- Recreatievoorzieningen mogen geen onevenredige inbreuk maken op het buitengebied en de belangen van agrariërs.
- De gemeente zorgt voor een goede balans tussen recreatie en natuur, zonder onnodige beperkingen voor inwoners en bezoekers.
- De SGP wil dat bij nieuwe bestemmingsplannen voldoende groen, water, speelvoorzieningen en wandel- en fietspaden worden meegenomen.
- Het in stand houden en uitbouwen van het Klompenpadennetwerk verdient steun. Daarnaast wil de SGP voor ouderen en kinderen in de uiterwaarden meer dwarsoverstekende wandelpaden zien. Voor kleinere wandelrondjes.

10. Volksgezondheid en duurzaamheid

Rentmeesterschap staat centraal in het denken en handelen van de SGP. Het is onze verantwoordelijkheid om goed om te gaan met de schepping en te zorgen voor de volksgezondheid. Een duurzame samenleving waarin we onze kinderen en kleinkinderen niet belasten met de negatieve erfenis van deze tijd is essentieel. Milieuregels worden bij voorkeur op nationaal of internationaal niveau vastgesteld, maar de gemeente speelt een belangrijke rol in het lokaal waarmaken van deze afspraken.

Volksgezondheid

De volksgezondheid is een punt van aanhoudende zorg voor de overheid. Het is voor ons bruto nationaal geluk belangrijk dat welvaart en welzijn met elkaar in balans zijn. De gemeentelijke overheid kan veel voor haar inwoners betekenen door in volksgezondheid en welzijn te investeren.

Concreet:

- De gemeente actualiseert het gezondheidsplan met concrete doelen voor beweging en het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- Scholen krijgen ondersteuning bij voorlichting over bewegen, gezonde voeding en het voorkomen van verslavingen.
- De wolf mag actief geweerd worden.

Schepping en leefomgeving

De zorg voor de schepping begint lokaal. Door zorgvuldig om te gaan met onze leefomgeving kunnen we de schepping beschermen en de kwaliteit van leven verbeteren.

Concreet:

- De gemeente stimuleert het gebruik van openbaar vervoer en de fiets om luchtkwaliteit te verbeteren.
- Agrarische bedrijven worden geholpen met verduurzaming door middel van informatie over en toegang tot subsidies.
- Initiatieven rond natuureducatie, uitgaande van een zesdaagse schepping, op bijvoorbeeld scholen worden gestimuleerd vanuit de gemeente.
- De gemeente zorgt voor meer (lokaal gekweekte) laanbomen in het straatbeeld.

Beheer van openbare ruimte

Een groene en prettige leefomgeving bevordert de kwaliteit van leven. Het beheer van water, verhardingen, verlichting, groen en speelvoorzieningen moet integraal en toekomstbestendig worden uitgevoerd.

Concreet:

- Openbare verlichting wordt duurzamer en lichtvervuiling wordt tegengegaan, met extra aandacht voor 'licht-hotspots' op bedrijventerreinen.
- Waardevolle natuur zoals de uiterwaarden en op diverse plaatsen langs de oevers van de Linge wordt behouden.
- De gemeente bestrijdt hondenpoepoverlast door voldoende afvalbakken te plaatsen.
- Handhaving wordt aangescherpt; het niet opruimen van hondenpoep én het niet bij zich hebben van opruimmiddelen wordt vaker beboet.
- De gemeente voert voorlichtingscampagnes om hondenbezitters bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor een schone openbare ruimte.
- Gemeente Neder-Betuwe blijft aandacht vragen voor het voorkomen van zwerfafval.
- Speelterreinen worden goed verspreid, zodat elk kind op loopafstand van het huis veilig kan spelen.
- In alle kernen is het groenonderhoud van goede kwaliteit. Met oog voor biodiversiteit en uitstraling, zoals verwacht mag worden van het Laanboomcentrum van Europa.
- In het buitengebied wordt een selectief maai beleid toegepast om de biodiversiteit te vergroten. Dit mag niet ten koste gaan van de verkeersveiligheid.
- De speelplaatsen, inrichting van de openbare ruimte (bankjes, hekken e.d.) is niet kapot en worden netjes onderhouden.
- Er komen meer zitmogelijkheden langs wandelroutes.
- De trottoirs worden veilig en vlak gehouden. Na eventuele werkzaamheden worden deze netjes opgeleverd.
- Werkzaamheden aan of in de openbare ruimte (bijv. t.b.v. de verduurzaming) worden uitgevoerd met minimale overlast voor de omgeving en moet gepaard gaan met goede communicatie.

Van afval naar grondstof

Het verminderen van afval en het verbeteren van afvalscheiding staan centraal. De vervuiler betaalt, maar afvalinzameling moet kosteneffectief en toegankelijk blijven. We kijken als gemeente anders naar afval, omdat hergebruik van materialen in veel gevallen mogelijk is. Als gemeente gaan we hier actief mee aan het werk, zo nodig door in te zetten op hergebruik (kringloop, ambachtscentrum).

Concreet:

- Afvalscheiding wordt verbeterd om het milieurendement te verhogen.
- De kosten van afvalinzameling blijven aanvaardbaar voor inwoners.
- Op bijplaatsingen en afvaltoerisme wordt streng gehandhaafd.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt circulaire initiatieven die het mogelijk maken afval weer als grondstof te gebruiken.
- De gemeente zet zich in voor de omvorming van de milieustraat tot een ambachtscentrum, waar hergebruik en reparatie worden gestimuleerd en inwoners materialen kunnen aanbieden of ophalen voor hergebruik. Dit uiteraard tegen aanvaardbare kosten.
- Er wordt helder gecommuniceerd aan de inwoners over de keuzes en factoren die de hoogte van de afvalbijdrage bepalen.
- We sparen om de inmiddels gesloten regionale afvalberg in Geldermalsen voor altijd aan de Provincie over te dragen.
- Er wordt vaart gemaakt met het invoeren van het beleid voor het zo veel mogelijk inzamelen van schone, lees recyclebare, restafvalstromen. Uiteraard tegen aanvaardbare kosten.
- We stimuleren dat niet alleen bedrijven, maar ook particulieren op eigen terrein vergroenen (minder verstening). Dit doen we onder andere door ervoor te zorgen dat het inleveren van particulier groenafval gratis blijft.

Volksgezondheid en houtstook

Houtstook is een eeuwenoude manier van verwarmen en een hernieuwbare energiebron. Tegelijkertijd kan houtstook bijdragen aan luchtvervuiling en daarmee gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Een volledig verbod is niet realistisch, maar het is wel noodzakelijk om maatregelen te treffen die overlast beperken en verantwoord stookgedrag bevorderen.

Concreet:

- Voor laanboom- en fruittelers staat de SGP qua houtstook achter het regionaal uitgerolde beleid. Inzet daarbij is dat gezond bomenhout een betere bestemming dient te krijgen dan een verbranding in de open lucht.
- Voor particulieren gaan we, bij voorkeur regionaal, voorlichting en bewustwording over verantwoord stoken vormgeven. Dan kan onder andere door samen te werken met relevante vakorganisaties en de brandweer.
- De gemeente stimuleert het vervangen van oude houtkachels.
- De gemeente gaat actief wijzen op betrouwbare informatiebronnen over weersomstandigheden en luchtkwaliteit.
- Het stimuleren van het vergroten van kennis bij Omgevingsdiensten en Toezicht en Handhaving, zodat overlastgevende situaties beter herkend en aangepakt kunnen worden.

Duurzame energievoorziening

De energietransitie vraagt om actieve betrokkenheid van de gemeente. Energiebesparing heeft prioriteit, gevolgd door het verantwoord en duurzaam opwekken van energie. Het is belangrijk om inwoners en bedrijven te betrekken en draagvlak te creëren voor initiatieven, terwijl de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.

De capaciteit op het energienet is beperkt als gevolg van vergaande elektrificatie, onder andere in woningbouw en mobiliteit. Dit noemen we netcongestie. Dit is een probleem waar we de komende jaren mee te maken hebben. In geval van woningbouw, maar ook bij het verder verduurzamen van woningen en plaatsen van zonnepanelen. Het geleverd krijgen van energie is daarmee niet meer vanzelfsprekend.

Een betrouwbaar en toekomstbestendig energienet is cruciaal om klimaatdoelen te halen en klimaatadaptatie succesvol te laten zijn. Dit vraagt van de gemeente een creatieve benadering van alternatieven voor het energienet, zowel binnen als buiten het bestaande systeem.

Concreet:

- De gemeente verduurzaamt gemeentelijke gebouwen en geeft hiermee het goede voorbeeld.
- Energiebesparing staat voorop. Initiatieven die energieverbruik verminderen, krijgen prioriteit boven het duurzaam opwekken van energie.
- De gemeente dringt aan op voldoende middelen vanuit het Rijk als landelijke energieambities bij gemeenten worden neergelegd.
- In het gemeentelijk beleid is aandacht voor zowel warmte als koeling van gebouwen.
- Nieuwbouw wordt groen en energiezuinig ingericht, met meer openbaar groen en minder betegelde tuinen.
- De gemeente werkt nauw samen met woningcorporaties om de sociale huursector te verduurzamen.
- Draagvlak voor zonne- en windparken is essentieel. De gemeente betreft inwoners actief bij plannen en zorgt voor heldere communicatie. Dit in samenwerking met de initiatiefnemer.
- Bedrijven worden gestimuleerd en gefaciliteerd om hun bedrijfsvoering te verduurzamen.
- Netbeheerders geven inzicht in de capaciteiten en beperkingen van het energienet, zodat beleid hierop kan worden afgestemd en inwoners goed geïnformeerd zijn.
- De gemeente werkt actief mee aan passende initiatieven die netcongestie tegengaan, zoals het creëren van energiehubs.
- Voldoende openbaar groen is belangrijk in het kader van duurzaamheid.
- In de regio moet helder worden dat duurzame energie overal moet komen en niet alleen in de gemeente Neder-Betuwe. Dit betekent dat we andere gemeenten in de toekomst voor willen laten gaan met (wind)energieprojecten.
- De SGP wil deze raadsperiode geen uitbreiding van de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie.
- De gemeente lobbyt voor voldoende netcapaciteit om de duurzaamheidsopgave te realiseren.

Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven

De gemeente kan bij uitstek de rol van onafhankelijke adviseur voor onze inwoners vervullen. Het is van belang dat inwoners zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De rol van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen. De gemeente kan sturen met groene leges en revolverende fondsen. De SGP is geen voorstander van structurele subsidiëring van particuliere duurzaamheidsinitiatieven.

Concreet:

- De gemeente geeft bij sociaal-economisch zwakkeren in de samenleving bekendheid aan duurzaamheidswinkels en groene regelingen. Deze groep mag niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen. Waar nodig en mogelijk wordt gebruik gemaakt van energiecoaches.
- Zaken als het aanbieden van gratis warmtescans kunnen de bekendheid van duurzaamheidswinkels vergroten.
- De gemeente treft stimuleringsregelingen voor energiebesparing in bestaande woningbouw.
- De gemeente werkt proactief mee aan duurzaamheidsinitiatieven en brengt daarvoor de benodigde (ruimtelijke) procedures op orde.
- De gemeente steunt energiecorporaties van inwoners.

Het opwekken van duurzame energie

De gemeente is geen initiatiefnemer voor het opwekken van duurzame energie. Dit initiatief ligt bij bedrijven, coöperaties en particulieren. De rol van de gemeente is het faciliteren van projecten die passen in de omgeving en kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Het streven is dat de opbrengsten van energieprojecten lokaal blijven.

Concreet:

- De gemeente biedt ruimte aan innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen en thorium.
- Windenergie wordt alleen overwogen op locaties met minimale hinder, zoals langs snelwegen en bedrijventerreinen. Draagvlak, geluidsnormen en compensatie voor omwonenden zijn daarbij voorwaarden.
- Bij de plaatsing van windmolens wordt de impact op de volksgezondheid nadrukkelijk meegewogen. De gemeente baseert zich hierbij op kennis over gezondheidseffecten, waaronder de problematiek van laagfrequent geluid. Volksgezondheid is leidend, wat betekent dat er duidelijke afstandsnormen worden gehanteerd om hinder en gezondheidsrisico's voor omwonenden te minimaliseren.
- De SGP verwelkomt initiatieven van agrariërs die kleine windmolens bij hun boerderijen plaatsen, als manier om lokaal duurzame energie op te wekken en bij te dragen aan hun eigen energievoorziening.
- Gemeente Neder-Betuwe zet vol in op zonne-energie op daken.
- Er komen geen nieuwe zonnepanelenvelden in onze gemeente.

Klimaatadaptatie

Naast andere partijen heeft de gemeente een belangrijke taak in klimaatadaptief handelen. Het gaat dan met name om thema's als wateroverlast, droogte, hitte en risico op overstromingen.

Concreet:

- De gemeente werkt aan bewustwording en kennis over klimaatadaptief handelen.
- Bij de aanleg en reconstructie van wegen en het verbeteren van dijken legt de gemeente een koppeling met bos- en natuurontwikkeling.
- Bij de herinrichting van buitenruimte en woongebieden werkt de gemeente aan beperking van wateroverlast, droogte en hitte.
- De gemeente werkt naar een toekomstbestendige landbouwsector, zonder wateroverlast of watertekort.
- De gemeente neemt het voortouw in klimaatadaptief handelen, bijvoorbeeld door speelpleinen in stedelijke gebieden aan te leggen die ook als wateropvang fungeren, wadi's te creëren, groene parkeerplaatsen te realiseren en natuurvriendelijke oevers aan te leggen.
- De gemeente bevordert het plaatsen van een regenton door particulieren. Dit vermindert het gebruik van leidingwater en kan bijdragen aan het voorkomen van overbelasting van het rioolstelsel bij hevige regenbuien.
- Het gemeentebestuur voert het gesprek over de drinkwaterreserveringsgebieden in onze gemeente aan de Watertafel. Daarin is het uitgangspunt dat er een breed gedragen oplossing komt voor de landbouwsector.
- Er wordt goed gekeken naar het toe kunnen passen van teeltondersteunende voorzieningen. Deze moeten toekomstbestendig en klimaatadaptief aangelegd worden.

11. Ruimte om te wonen

Wonen en werken zijn belangrijke thema's voor de gemeente. Een evenwichtig woningaanbod maakt de gemeente aantrekkelijk voor inwoners. De SGP zet zich in voor een goede balans tussen huur- en koopwoningen, met aandacht voor verschillende prijsklassen en doelgroepen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn Bijbels rentmeesterschap en respect voor cultuurhistorie en archeologie belangrijke principes. Het behoud van open ruimte en zorgvuldig ruimtegebruik staan hierbij centraal.

Ruimtelijke ordening

De Omgevingswet biedt kansen voor lokaal beleid en legt bij initiatiefnemers de verantwoordelijkheid om draagvlak te creëren. De SGP streeft naar een zuinig gebruik van de ruimte, waarbij grootschalige ontwikkelingen altijd in regionale samenwerking plaatsvinden.

Concreet:

- Welstandseisen kunnen worden versoepeld of gedeeltelijk afgeschaft, zolang cultuurhistorische aspecten behouden blijven.
- Nieuwe wijken worden goed aangesloten op het openbaar vervoer.
- Uitbreiding van bedrijventerreinen wordt gekoppeld aan revitalisering van bestaande terreinen.
- Gemeente Neder-Betuwe gaat terughoudend om met het afkoppelen van gas van bestaande wijken. Eerst moet er een goed, betrouwbaar en betaalbaar alternatief zijn.

Volkshuisvesting

Voor elke doelgroep moeten er passende woonmogelijkheden zijn. Afstemming met omliggende gemeenten is essentieel, aangezien demografische ontwikkelingen niet stoppen bij de gemeentegrenzen. De SGP wil aandacht voor nieuwe woonvormen, verduurzaming van bestaande woningen en energieneutrale nieuwbouw.

Concreet:

- De gemeente zet zich, samen met woningcorporaties en projectontwikkelaars, in voor een passend woningaanbod. Het aandeel sociale huur, goedkope koop en middenhuur wordt afgestemd op de lokale behoefte.
- Waar mogelijk krijgen eigen inwoners en starters voorrang bij de toewijzing van woningen. De gemeente benut haar mogelijkheden om woningbouw te sturen ten gunste van eigen inwoners, zodat zij in hun dorp of gemeente kunnen blijven wonen.
- De SGP wil de woningen in Neder-Betuwe zo veel mogelijk inzetten voor de forse woningbehoefte van de lokale bevolking. Dit kan door middel van het eerst aanbieden van nieuwbouwwoningen aan eigen inwoners (of inwoners met een aantoonbaar lokaal economisch en sociaal belang) en een zelfbewoningsplicht van minimaal 4 jaar.
- De verduurzaming van bestaande koop- en huurwoningen krijgt prioriteit, zodat woningen energiezuiniger en toekomstbestendiger worden.
- De gemeente voorkomt onnodige regels die woningbouw vertragen of beletten en stimuleert actief het gebruik van rijks- en provinciale subsidies voor woningbouw en duurzame woonprojecten.
- Ouderen die langer zelfstandig willen wonen, worden actief ondersteund met voorzieningen en passende woonoplossingen.
- De gemeente bevordert mantelzorgwoningen door procedures waar mogelijk te versoepelen.
- Tijdelijke huisvesting op recreatieterreinen blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid en is in Neder-Betuwe niet toegestaan.

Concreet:

- De gemeente stimuleert de bouw van ouderenhofjes en andere gemeenschappelijke woonvormen, zodat senioren langer zelfstandig of samen met familie of anderen kunnen wonen in een sociale omgeving.
- Bij nieuwbouwplannen wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de behoeften van ouderen, zoals levensloopbestendige woningen, goede toegankelijkheid en nabijheid van zorgvoorzieningen.
- De gemeente maakt concrete afspraken met woningcorporaties over de beschikbaarheid van voldoende huurwoningen. Sociale huurwoningen worden alleen nog bij hoge uitzondering in de verkoop gedaan.
- Het gemeentebestuur biedt statushouders geen voorrangstatus, maar zorgt zo veel mogelijk voor passende woonruimte (al dan niet in een zelfstandige woning).
- Voor statushouders wordt tijdelijke huisvesting als optie meegenomen om de druk op reguliere woningen te verminderen.
- In elke kern, ook in de kleine kernen, moeten nieuwe woningen gerealiseerd worden.

Netcongestie en wonen

Netcongestie vormt een steeds grotere uitdaging voor woningbouw en bedrijfsontwikkeling. Het elektriciteitsnet kan de groeiende vraag naar stroom niet altijd aan, wat kan leiden tot vertragingen bij nieuwe bouwprojecten en beperkingen voor bedrijven die willen uitbreiden of verduurzamen.

De SGP wil dat de gemeente in regionaal verband samen optrekt met omliggende gemeenten en netbeheerders om de belangen van inwoners en bedrijven te behartigen. Door tijdig knelpunten te signaleren en oplossingen te stimuleren, kan de gemeente bijdragen aan een toekomstbestendige energievoorziening.

Concreet:

- De gemeente werkt samen met regio en netbeheerders om knelpunten in de elektriciteitsvoorziening tijdig te signaleren en op te lossen.
- De gemeente faciliteert het uitbreiden en versterken van het elektriciteitsnet door ruimtelijke procedures waar mogelijk te versnellen.
- Innovatieve oplossingen zoals buurtbatterijen en slimme netwerken worden gestimuleerd om piekbelasting te verminderen en netcapaciteit efficiënter te benutten.
- De gemeente stimuleert de vorming van energiehubs, met name op bedrijventerreinen, zodat bedrijven elkaars overcapaciteit makkelijker kunnen gebruiken.

Inbreiding en uitbreiding

De SGP geeft de voorkeur aan inbreiding boven uitbreiding om op een zorgvuldige manier om gaan met beschikbare ruimte. Tegelijk is duidelijk dat uitbreiding noodzakelijk is om het woningtekort op te lossen. Bij uitbreiding wordt rekening gehouden met het landschap, het behoud van groen en de cultuurhistorische inrichting van het gebied. Dit vraagt om maatwerk en plannen die zorgvuldig balanceren tussen groei en het behoud van de unieke identiteit van de omgeving.

Concreet:

- De gemeente geeft prioriteit aan inbreidingsprojecten, waarbij leegstaande (bedrijfs)panden worden benut voor nieuwe woningen of andere functies. Dit mag niet ten koste gaan van het al schaarse openbare groen.
- Uitbreidingsplannen worden zorgvuldig ontworpen met oog voor het landschap, behoud van natuur, het benutten van zonne-energie op daken en de integratie van cultuurhistorische elementen.
- Bij vernieuwing wordt zorgvuldig omgegaan met monumenten en historisch erfgoed, zodat deze behouden blijven en goed geïntegreerd worden in nieuwe plannen.
- De gemeente richt extra aandacht op de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor ouderen die hier afhankelijk van zijn. Bij zowel inbreiding als uitbreiding worden voorzieningen zoals groen, speeltuinen en wandelpaden nadrukkelijk meegenomen om de leefbaarheid te vergroten.
- De gemeente werkt samen met inwoners, experts en andere belanghebbenden om plannen af te stemmen op lokale behoeften en draagvlak te creëren.
- Hoger bouwen kan, maar heeft een landelijk/dorps karakter en wordt per initiatief als wel/niet passend in de omgeving beoordeeld. Bij hoogbouw zit parkeren bij voorkeur ondergronds.

Huisvesting arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten spelen een belangrijke rol in sectoren zoals landbouw, logistiek en industrie, maar hun huisvesting voldoet vaak niet aan de norm. De SGP ziet het als een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers en gemeenten in de regio om goede huisvesting te realiseren.

Concreet:

- Bedrijven en gemeente zorgen samen voor een aanvaardbare kwaliteit van het woon- en leefklimaat, zowel voor arbeidsmigranten als voor de directe omgeving.
- In Neder-Betuwe is beperkt ruimte voor huisvesting van arbeidsmigranten, die in andere gemeenten werkzaam zijn.
- Huisvesting voldoet minimaal aan normen van keurmerken zoals SNF of AKF.
- Verblijfsbieders hebben een exploitatievergunning om leefbaarheid en goed beheer te waarborgen.
- Een beheerder is aansprakelijk voor de huisvesting en het toezicht hierop.
- Arbeidsmigranten die op huisvestingslocaties verblijven, worden indien mogelijk geregistreerd in een gemeentelijk nachtregister.
- De gemeente stimuleert initiatieven die bijdragen aan een vroegtijdige en duurzame integratie van arbeidsmigranten, waaronder taalonderwijs. Daarnaast maakt de gemeente afspraken met bedrijven om verantwoordelijkheid te nemen voor de huisvesting van hun arbeidsmigranten, zodat er passende en fatsoenlijke woonvoorzieningen beschikbaar zijn.
- Vergunningen voor locaties worden 2-jaarlijks opnieuw beoordeeld. Bij regelmatige overtreding van afspraken over de kwaliteit van de huisvesting of andere overlast voor omwonenden, wordt de vergunning niet verlengd.
- Er wordt een (regionaal) beleid ingevoerd voor het aanwijzen of bepalen en het handhaven van huisvestingslocaties. Hierbij worden ook zaken als passend in omgeving, massaliteit en kwaliteit beoordeeld.

Huisvesting immigranten

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel is helder over gastvrijheid naar vluchtelingen. Tegelijk ligt er ook de opdracht om te doen wat verstandig is. De opvang van vluchtelingen moet in balans zijn met de belangen van onze inwoners en de draagkracht van de gemeenschap. Zolang de spreidingswet geldt, geeft de gemeente invulling aan de opvang van het toegewezen aantal asielzoekers. Opvanglocaties worden zoveel als mogelijk gezamenlijk met buurgemeenten ingevuld.

Immigranten gaan niet voor op bestaande wachtlijsten van eigen inwoners. Als de behoefte van deze groep onvoldoende ingevuld kan worden zetten wij in op alternatieve en tijdelijke huisvesting om de druk op reguliere woningen te verminderen en een evenwichtige huisvesting te waarborgen.

Concreet:

- De SGP bepleit gastvrijheid voor vluchtelingen, maar de opvang van asielzoekers moet passen bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- Het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol bij de opvang van asielzoekers en statushouders.
- Statushouders krijgen een zinvolle dagbesteding. Aangezien integratie het beste gaat door te participeren in de samenleving stimuleert de gemeente zoveel mogelijk dat statushouders aan het werk gaan/een baan hebben en de Nederlandse taal leren.

Demografische ontwikkeling

Er worden in Nederland de laatste decennia steeds minder kinderen geboren. Het aantal geboorten daalt en het gemiddelde kindertal per vrouw ligt nu rond de 1,4. Voor een evenwichtiger samenstelling van de bevolking zou dit tenminste 1,9 kind per vrouw moeten zijn.

De scherpe daling sinds 2010 komt door allerlei oorzaken, zoals de grotere onzekerheid bij opvoeders, de voorrang die een goede carrière krijgt, de nadruk op individuele autonomie en onzekerheid bij jongeren over de toekomst. Ook het gestegen aantal abortussen vermindert het aantal levend pasgeborenen. Verder draagt de sociaal-culturele norm van (maximaal) twee kinderen per gezin bij aan de ontgroening (en vergrijzing) van onze samenleving.

De SGP wil dat de overheid waar mogelijk belemmeringen moet wegnemen die jonge mensen ervaren, waardoor zij minder kinderen krijgen dan zij wensen. De SGP vindt het belangrijk dat onze samenleving uitstraalt dat kinderen welkom zijn en dat jonge ouders op steun kunnen rekenen.

Concreet:

- De gemeente zet zich in voor passende en betaalbare huisvesting voor jonge stellen.
- Het bieden van laagdrempelige steun aan jonge ouders bij opvoedingsvragen, kan met behulp van vrijwilligersorganisaties en kerken worden gerealiseerd.
- Een goede bereikbaarheid van het woon- en werkadres, ook per openbaar vervoer, heeft meer aandacht.
- De gemeente stimuleert door het nemen van concrete en creatieve maatregelen dat ouders bereid zijn meer kinderen te ontvangen.
- De gemeente ontwikkelt positief lokaal gezinsbeleid en bundelt de ondersteuning voor jeugd en gezin in een gemeenschappelijk loket.
- Bij winkelcentra en andere drukbezochte plekken worden gezinsparkeerplaatsen gecreëerd.